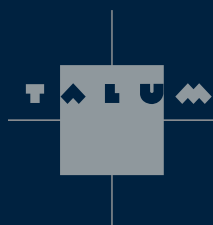

R S
es po
pect što
and vanj
trust e in z
Openn aupan
ess and je Odp
coopera rtost in
tion Crea sodelova
tivity and nje Ustva
ambition C rjalnost in
are and res podjetnost
ponsibility K Znanje in o
nowledge an dličnost Skrb
d excellence P nost in odgov
ersistence and ornost Vztrajn
enthusiasm Res ost in zavzetost
pect and trust O Spoštovanje in z
penness and coo aupanje Odprtost
peration Creativity in sodelovanje Ust
and ambition Care varjalnost in podje
and responsibility K tnost Znanje in odli
nowledge and excell čnost Skrbnost in od
ence Persistence and govornost Vztrajnost
enthusiasm Respect a in zavzetost Spoštovan
nd trust Openness and je in zaupanje Odprtost
cooperation Creativity a in sodelovanje Ustvarjal
nd ambition Care and res nost in podjetnost Znanj
ponsibility Knowledge and e in odličnost Skrbnost in
excellence Persistence and odgovornost Vztrajnost in
enthusiasm Respect and tru zavzetost Spoštovanje in za
st Openness and cooperation upanje Odprtost in sodelova
Creativity and ambition Care nje Ustvarjalnost in podjetno
and responsibility Knowledge st Znanje in odličnost Skrbnost
and excellence Persistence and in odgovornost Vztrajnost in z
enthusiasm Respect and trust O avzetost Spoštovanje in zaupanj
penness and cooperation Creativi e Odprtost in sodelovanje Ustvar
ty and ambition Care and respons jalnost in podjetnost Znanje in od

Preživite božič v miru in v družbi vam dragih ljudi, v novem letu pa vam vsem želim
prijetno delovno okolje ter dobre odnose s sodelavci.

(Marko Drobnič, predsednik uprave Taluma)

Iz vsebine

- 4** Praznično voščilo
- 5** Kateri dosežki so zaznamovali leto 2017
- 7** Zaposleni smo gonilo razvoja družbe
- 9** Hitro rasti ali počasi umirati?
- 10** Zaupanje v usposobljenost
- 11** Avdiosistem za vodenje večjih skupin obiskovalcev
- 12** SR(E)ČNO 2018!
- 13** Po poteh zasavskih zgodb
- 14** Srečanje s pravkar upokojenimi sodelavci
- 15** Ubrani in igrivi glasovi napolnili dvorano v Kidričevem
- 16** Sprejemanje odločitev je tisto, kar naredi pravega vodjo
- 22** Obeležili 63. obletnico delovanja
- 25** December – mesec nasmehov
- 26** Podmladek v aktivu krvodajalcev Talum
- 28** Aludoživetje v Parku pod tisočerimi zvezdami
- 30** Kolumna
- 31** Križanka

Naslovnica: Talumova voščilnica 2018

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: aleksandra.jelusic@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2400 izvodov.

Uredniški odbor: Aleksandra Jelusič, glavna urednica, Danica Hrnčič, članica, Lilijana Ditrlih, članica, Gregor Jurko, član.

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak

Prelom, priprava za tisk in tisk: Tiskarna Ekart, d. o. o.

Foto: Srdan Mohorič

ALEKSANDRA JELUŠIČ
GLAVNA UREDNICA

Med tradicijo in sodobnostjo

Ob praznikih se človek vpraša o pomenu praznovanj in o tem, kako se je tradicija z leti spreminjala in prilagajala življenjskemu slogu posameznikov in družbe kot celote. Nič drugače ni v podjetjih. Kljub temu da se trudimo zapisati čim več zgodb in ujeti utrip časa, vsega ni moč zadržati in tudi ni smiselno. Pomembno je, da se v času ohrani bistvo, torej apel in sporočilo, ki pa je vedno povezano s človekom in njegovim dobrim počutjem.

Tako tudi prehod iz starega leta v novo poleg identitete, ki nas določa, s seboj prinaša tudi individualno izkušnjo. Ob prehodih se namreč vprašamo, kaj je za nas v življenju zares pomembno, kje se trenutno nahajamo in kaj si v prihodnosti želimo. Če znamo odgovoriti na ta tri, le na videz preprosta vprašanja, potem nas bo pot tja, kamor želimo prispeti, zagotovo tudi pripeljala. Če razumemo smisel praznikov in se na ta smisel tudi osredotočimo, potem nam komercialna iluzija, ki nam ponuja naštetu receptov za dolgo in srečno življenje, ne more priti do živega. Svet iluzije je namreč nevaren le za dezorientiranega potrošnika, ki v dobrinah išče lahek način za kratkotrajno zadovoljstvo. Pri delu in z vrednotami, ki jih živimo, pa smo se naučili, da brez nič ni nič, zato tudi ni hitrih in enostavnih poti do dobrega počutja – so samo odlične reklame, ki nas v to znajo prepričati.

Kako grenak je priokus, ko na koncu praznikov ugotoviš, da imaš prazno denarnico, vse tisto, kar naj bi te osrečevalo, pa še zdaleč ni doseglo svojega namena!

A pridejo novi prazniki in nova priložnost, da nekaj naredimo drugače. Tako prazniki niso le sinonim za praznjenje denarnice, temveč za polnjenje sočloveka, za povezovanje in posledično tudi za krepitev pripadnosti stvarem in ljudem, ki nam osmišljajo življenje.

Skok v novo leto pa je morda tudi priložnost, da se premaknemo naprej – sprejmemo odločitev, s katero smo doslej oklevali, ali pa preprosto poskušamo utečeno stvar narediti drugače. Zakaj pa ne?

Ne glede na to, kako in s kom boste preživeli praznike, vam v uredništvu časopisa Aluminij želimo, da bi nanizali čim več lepih trenutkov. Ti so pomembni, saj je življenje sestavljeno iz vzponov in padcev. Če ima človek na zalogi lepe trenutke, potem mu je lažje takrat, ko pridejo tisti manj prijetni. ■

»Pomembno je, da se v času ohrani bistvo, torej apel in sporočilo, ki pa je vedno povezano s človekom in njegovim dobrim počutjem.«

Spoštovane talumovke, spoštovani talumovci!

Želim si, da bi si ob božiču in novem letu podarjali bližino, toplino, ljubezen in razumevanje ter s tem ohranjali bistvo praznikov, ki ni v potrošništvu in lepo zavutih darilih. To pa namreč tudi gradniki vrednot, ki jih talumovci cenimo in negujemo.

Preživite praznične dni v miru in v družbi vam dragih ljudi, v novem letu pa nam vsem skupaj želim spodbudno delovno okolje ter dobre odnose s sodelavci.

Marko Drobnič,
predsednik uprave Taluma

Dragi talumovci, drage talumovke!

Vsem vam in vsakemu posebej se želim zahvaliti za prispevek, ki ste ga s svojim delom dali v minevajem letu. Želim si, da bi v letu 2018 delovno mesto v skupini Talum postalo vaš drugi dom – varno, toplo in prijetno!

Vesel božič in predvsem sreče in zdravja v letu, ki prihaja.

Daniel Lačen,
član uprave Taluma za ekonomsko področje

Pogumno v 2018

Počasi se poslovljamo od leta 2017. V skupini Talum nam je uspelo solidno izboljšati poslovne rezultate, za kar se vsem sodelavcem iskreno zahvaljujem. Doseženi rezultati so dobra osnova za nadaljnje izboljševanje naših poslovnih procesov in s tem posledično poslovanja skupine Talum. Kljub dokaj negotovim razmeram na trgu surovin gremo optimistično in pogumno v 2018.

Vsem sodelavkam in sodelavcem želim vse dobro ob prihajajočih praznikih. Srečno 2018!

Dr. Zlatko Čuš,
član uprave Taluma za razvojno-tehnično področje

Kateri dosežki so zaznamovali leto 2017

Zaključek leta je priložnost, da se ozremo na preteklo leto in predstavimo dosežke, ki so ga najbolj zaznamovali. Tudi letos jih je toliko, da vseh ne bomo mogli zapisati, zato smo iz posameznih delovnih okolij povzeli le pomembnejše.

V poslovnih enotah Aluminij jim je z razvojnim delom uspelo močno izboljšati stabilnost temperature in prebitka aluminijevega trifluorida v vseh elektroliznih pečeh v elektrolizni hali C. Prvič v zgodovini delovanja elektrolize bo poraba specifične električne energije nižja od 13 megavatnih ur na tono proizvedenega aluminija. Za inovacijo optimizacije obnove katodnega korita elektroliznih celic so prejeli srebrno priznanje Štajerske gospodarske zbornice. S storitvami na zunanem tržišču so dosegli promet v vrednosti več kot 2 milijona evrov.

V poslovnih enotah Livarna še naprej širijo ponudbo proizvodov in zaganjajo projekt povečanja proizvodnih zmogljivosti s sedanjih 58.000 ton na 70.000 ton. Na področju prodaje drogov želijo trgu poleg standardnih drogov ponuditi tudi take s specifičnimi lastnostmi, zato so v začetku leta pripravili obširnejši investicijski program. Ta obsega vgraditev namenskih proizvodnih opreme za toplotno obdelavo in kontrolo kakovosti drogov ter livne opreme za povečanje števila premerov. Vstop na trg nestandardnih drogov omogoča proizvodnjo zlitin v večjo dodano vrednostjo in rast obsega proizvodnje.

V poslovnih enotah Rondelice se lahko pohvalijo, da bodo do konca letošnjega leta proizvedli in prodali več kot 35.000 ton rondelic, kar je za 16 odstotkov več kot v letu 2016. S tem so postali največji proizvajalec rondelic v Evropi. Znatno so povečali prodajo rondelic na novih trgih, redno jih izvažajo v Severno Afriko, Južno Ameriko in Anglijo. V letošnjem letu so začeli z redno proizvodnjo in prodajo zlitine talum 1 ter nadaljevali z razvojnimi aktivnostmi in testiranjem novih zlitin pri kupcih rondelic za doze. Oktobra je mesečna proizvodnja rondelic prvič presegla 3.500 ton, kar pomeni, da so bile proizvodne kapacitete v celoti zasedene. Prav tako oktobra so zaključili tudi projekt prenove prizidka s pisarnami.

V poslovnih enotah Ulitki so v letošnjem letu poleg gravitacijskega in nizkotlačnega litja uspešno vzpostavili tudi visokotlačno litje. Prodajo ulitkov so z večjo izkoriščenostjo kapacitet in produktivnostjo dela povečali za 22 odstotkov glede na leto 2016, prodali bodo za 24 milijonov evrov ulitkov. Prešli so na štiriizmensko delo in so največja enota po številu zaposlenih, saj jih je že več kot 220. Kot dobavitelj sodelujejo oziroma bodo sodelovali z Boschom, KTM-om, Porschejem, Kaeserjem, Magno, Volkswagnom in Samsungom. Postavljajo novo zgradbo za mehansko obdelavo in širijo orodjarno ter izboljšujejo razmere za delo z nadaljnjim uvajanjem robotiziranih procesov.

V poslovnih enotah Upravljanje z energijo so letos začeli več zahtevnih projektov na področju energetske infrastrukture. V začetku leta so s partnerji podpisali pogodbe za izgradnjo dveh transformatorskih postaj. Spomladi je bil zaključen projekt celovite obnove glavnega vstopnega stikališča v Talumu, pred koncem leta bodo zamenjali še glavni

vstopni transformator za celotno industrijsko cono Talum, ki je star več kot 65 let. Posodablja sistem ogrevanja in iz pare prehajajo na sistem osmih manjših plinskih kotlovnice. V zaključni fazi je priprava projekta posodobitve več kot 30 let starega sistema krmilja in regulacije usmernikov za elektrolizo C.

V družbi Talum Izparilniki, d. o. o., ne proizvajajo le izparilnikov, aktivni so tudi pri novih programih na področju kondenzatorjev za toplotne črpalke, ploščatih solarnih kolektorjev, hladilnih elementov za baterije električnih vozil, koriščenja odpadne toplote iz industrijskih kuhinj in na področju hladilnih omar za globoko zamrzovanje. Uvedli so avtomatsko lotanje, nabavili napravo za preverjanje pretočnosti in tesnosti z zrakom, zdaj urejajo še namensko pakiranje in transport. Količinsko so prodajo nehladilniškega programa povečali za polovico. Prihodki iz prodaje teh artiklov so letos dosegli približno 10 odstotkov vseh njihovih prihodkov.

V družbi Talum Servis in inženiring, d. o. o., so to leto razširili orodjarno ter izvajali vsa vzdrževalna in remontna dela v skupini Talum. Letos so denimo skupaj z vzdrževalci v livarni uspešno izvedli remonta dela na dveh pečeh in na pripadajoči opremi. Prav tako so razvijali lastne rešitve in tehnologije v proizvodnji rondelic in ulitkov. Uspešno so izdelali dve tlačni orodji za litje oljne črpalke za končnega kupca Volkswagen, vzpostavili tehnologijo za proizvodnjo grafitnih elektrod s petosnim rezkalnim CNC-strojem, sodelovali pri testiranju vakuumskega gravitacijskega litja, razvijajo pa tudi tehnologijo avtomatskega ravnanja vilic KTM. S svojimi storitvami so zelo dejavni tudi zunaj skupine Talum.

V družbi Talum Inštitut, d. o. o., so letos vzdrževali in širili obseg akreditiranih postopkov pri Slovenski akreditaciji. To bo konec letošnjega leta podlaga za pridobitev in širitev pooblastil na področju emisij v zrak in odpadnih vod. Opravljajo redno in razvojno delo v sodelovanju s proizvodnimi programi v Talumu, dejavni pa so tudi zunaj skupine. Za številna slovenska podjetja so letos izdelali izhodiščna poročila s pripadajočimi monitoringi tal in podzemnih vod, s tem pa so postali prepoznavno podjetje na tem multidisciplinarnem področju. Z uvedeno plinsko kromatografijo so razširili obseg storitev še na določevanje mineralnih olj za podzemne vode.

V družbi Vital, d. o. o., so januarja uradno odprli prenočišča Pan, ki sicer delujejo že od konca lanskega decembra. Konec maja so v sodelovanju z občino Kidričevo in podjetjem Tesla Motors pridobili dve električni polnilni postaji Tesla in eno klasično električno polnilno postajo za polnjenje baterij električnih vozil. V začetku novembra so svojo osnovno dejavnost nadgradili še z lastno slaščičarno, ki so jo uredili v kletnih prostorih restavracije Pan.

Družba Ekotal, d. o. o., je z nabavo strojev in naprav na področju vzdrževanja okolja in čiščenja za več kot 20 odstotkov povečala obseg storitev za zunanje naročnike. Na novo so organizirali zbiranje, odvoz in vodenje evidenc z ustrezno predajo odpadnega lesa in embalaže. V delavnici so servisiranje manjših kmetijskih strojev in naprav ter komunalne opreme nadgradili s servisiranjem osebnih avtomobilov.

V družbi Vargas-Al, d. o. o., so v letošnjem letu slavili 70 let delovanja Prostovoljnega gasilskega društva Talum Kidričevo. Na področju fizično-tehničnega varovanja so se lotili obnove sistema videonadzora v Talumu in nadaljevali z modernizacijo varnostno-nadzornega centra. Tudi Talumove strokovne službe so s svojimi storitvami v letu 2017 nudile podporo pri uresničevanju strategije in ciljev skupine Talum ter pomembno vplivale na doseganje poslovnih rezultatov.

Uvedli smo internetno telefonijo, kar pomeni, da smo zamenjali obstoječo klasično centralo in prešli na novo, sodobno obliko telefonije. Postopoma gradimo tudi sistem za poslovno poročanje, ki bo omogočal centralizirano in celostno upravljanje podatkov. Aktivni smo pri povezovanju in v mednarodnih razvojnih projektih. Letošnja akcija Upam si! je postregla z rekordnimi 114 predlogi, vseh koristnih predlogov pa bo do konca leta več kot tisoč. Naši inovaciji sta prejeli srebrno priznanje na razpisu Štajerske gospodarske zbornice. Za svoje dosežke na kadrovske področju smo prejeli priznanje najzaposlovalca Podravja 2016. Junija smo zaključili več kot dve leti trajajoč program izobraževanja, prepoznavnih pod imenom »Talumova šola znanja za mlajše sodelavce«. V marcu smo zaključili Raketo v garaži, projekt informiranja učencev in njihovih staršev o zaposljivih poklicih v Talumu. Januarja sta bili uspešno izvedeni kontrolni presoji certifikatov ISO 9001 in ISO/TS 16949, junija pa še uspešna presoja po standardih za ravnanje z okoljem ISO 14001 ter za varnost in zdravje pri delu OHSAS 18001. Junija smo organizirali 13. AP18 Club Meeting, mednarodno konferenco proizvajalcev aluminija po Pechineyjevih tehnologiji AP18. V Pacug smo pospremili 101 otroka naših zaposlenih. Poletni smo tudi prvič organizirali Talumov družinski dan za sodelavce in njihove družine. Letošnja anketa, v kateri je sodelovalo 533 zaposlenih iz celotne skupine, je pokazala na ustvarjalno energijo v organizaciji, zavzete zaposlene in dobro klimo. Talum je letos prvič sodeloval na izboru za najboljšo letno poročilo in dosegel drugo mesto v kategoriji najboljšega računovodskega poročila. Prenovili in posodobili smo Talumovo spletno stran, v jedilnici sta bila nameščena informacijska zaslona, prav tako tudi v avli upravne stavne. Novembra smo začeli tudi z gradbenimi deli za širitev parkirišča za osebna vozila na zunanjem severovzhodnem delu parkirišča. Prezreti ne gre tudi pravne, računovodske in prodajne podpore našim procesom ter strokovne in administrativne podpore organov delavskih predstavništev.

Če vseh, ki bi si to zaslužili, morda nismo vključili v to naštevaje, še ne pomeni, da smo prezrli njihovo pomembnost. Vemo, da prav vsakdo, ne glede na delovno okolje, prispeva svoj delček v mozaik Talumovih uspehov. Talumovi dosežki so dosežki vseh talumovcev, saj verjamemo v naš slogan Skupaj zmoremo skoraj vse!

NAJ ZAPOSLOVALEC

PRIPRAVILA: DARJA VODUŠEK VTIČ
FOTO: SPLET

Zaposleni smo gonilo razvoja družbe

Nagrada najzaposlovalec leta 2016, ki jo je Talum prejel novembra, pomeni veliko priznanje, da delamo prav, po drugi strani pa tudi toliko večjo zavezo delodajalca, da bo tudi v prihodnje temu področju posvetil veliko pozornosti. Če je mogoče stroje kupiti, je s sodelavci nekoliko drugače. Takšna nagrada je tudi zelo dobra popotnica v času, ko je trg dela zelo aktiven. Zaposliti kompetentne sodelavce na zanje primerna delovna mesta, jim nuditi ustrezno delovno okolje z dobrimi medsebojnimi odnosi, kjer je v prepletu različnih generacij potrebno še več medsebojnega razumevanja, spoštovanja in strpnosti, da bodo zadovoljni in zavzeti, bo v prihodnje eden večjih izzivov, s katerimi se bomo ukvarjali delodajalci.

Demografske spremembe

Gospodarska rast je prinesla povečane potrebe po delavcih, še posebej v predelovalnih dejavnostih, istočasno pa nezavedanje resnosti demografskih sprememb zaostrojuje »bitko« na trgu dela. Glede na statistične podatke se bo delež delovno aktivnega prebivalstva drastično zmanjšal, delež mlajših, ki bi potencialno lahko vstopali na trg dela, ostaja enak, po drugi strani pa se povečuje delež starejših od 65 let. Demografska slika ne samo Slovenije, temveč cele Evrope torej ne kaže pozitivne slike pri zagotavljanju sredstev v pokojninsko blagajno. Tako Slovenija kot Evropa bosta verjetno prisiljeni staviti na zaposlovanje tujcev, če bosta želeli izpolniti potrebe. To bo s seboj prineslo tudi velike kulturne spremembe, saj ne gre računati, da bomo potrebe »zapolnjevali« s svojimi sosedi, ki so nam tudi kulturno blizu. Tudi v Talumu se bomo v prihodnje srečevali s tovrstnimi izzivi.

Zakaj nagrada prav Talumu?

Pa pogledjmo, zakaj je Talum postal najzaposlovalec leta 2016. Ne zato, ker smo zaposlili največ novih sodelavcev. Res je bil tudi to eden izmed kriterijev, vendar daleč od tega, da bi igral najpomembnejšo vlogo. Komisijo je še posebej prepričalo vse tisto, kar Talum kot deloda-

jalec nudi svojim sodelavcem in kar daje širšemu družbenemu okolju. V nadaljevanju bomo povzeli nekatere izmed teh stvari.

Gradimo na dobrih temeljih

Ob tem bi poudarili, da gre za delo in dobro sodelovanje več služb in sodelavcev v Talumu, zato nagrada še zdaleč ne gre samo Kadrovske službi. Ob tem je še najpomembnejša podpora vodstva, ki te aktivnosti spodbuja in omogoča. Da smo ljudje eden ključnih »elementov« razvoja družbe, so se zavedala vodstva že v preteklosti in tako danes razvijamo in gradimo na dobrih temeljih, ki so bili postavljeni. Jasna strategija s cilji, ki jim sledimo, pa nam kroji pot, po kateri hodimo. In pot je gotovo lažja, če veš, kam greš in kaj želiš, kot če tega ne bi bilo in bi taval vsak po svoje. Tudi kultura spoštovanja in zavedanje slehernega prispevka, ki ga je v teh 63 letih dalo več kot 10.000 sodelavcev, dela nas, talumovce, takšne, kot smo.

Pa izpostavimo nekaj elementov, ki so nas v letih 2016 in 2017 uvrstili med najzaposlovalce.

- Zaposlili smo 280 novih sodelavcev. Da smo to lahko izvedli, smo v Kadrovske službi opravili več kot 1.000 razgovorov, v obeh letih je bilo skupaj (predhodni in obdobjni) opravljenih 500 psiholoških testiranj. Na zdravniški pregled je bilo skupaj s kandidati za zaposlitev in že zaposlenih sodelavcev napotnih 1.200 ljudi.
- V letu 2016 smo podelili 16 novih štipendij, letos pa 20. Tako imamo zdaj 42 kadrovske štipendistov, ki se že v času študija vključujejo v delovni proces, in to tako, da opravljajo obvezno prakso in pišejo seminarska, diplomska in magistrska dela.
- Ob delu se dodatno izobražuje 29 naših sodelavcev. Preostalih usposabljanj smo bili talumovci v letu 2016 deležni v povprečju 34,39 ure.
- V letih 2016 in 2017 je obvezno prakso v skupini Talum opravljalo 164 dijakov in študentov.
- V poletnih mesecih lani in letos je študentsko delo opravljalo skupaj

190 študentov in dijakov: lani 101, letos pa 89. Imamo tudi nekaj študentov, ki to delo opravljajo daljše obdobje.

- Skupaj z osnovnimi šolami smo sodelovali na šestih tržnicah in predstavitev poklicev. Že šestkrat smo organizirali Praktični prikaz poklicev, letos se nam je pri organizaciji ob Strojni šoli Ptuj pridružila tudi Elektro šola na Ptuj. Z obema šolama vedno sodelujemo tudi na informativnih dnevih.
- V okviru učeče se organizacije smo v obeh letih podelili reference in v letu 2016 prejeli certifikat Učeča se organizacija (Learning brand).
- Letos se je zaključil projekt Raketa v garaži. V okviru projekta smo skupaj z mladinsko pisateljico Janjo Vidmar izdali knjigo, s katero mlade spodbujamo in nagovarjamo k izboru izobraževanja za tehnične poklice. Obiskali smo 22 šol in na ta način kontaktirali 950 mladih. V zaključku projekta je sodeloval tudi Rok Bagoroš, ki je mnogim mladim zagotovo pomemben idol.
- Sodelovali smo pri akreditaciji programa Mehatronike na FERI-ju v Mariboru. Sodelovali smo na okroglih mizah na aktualno tematiko (dvakrat na temo vajeništva in dvakrat pri pripravi programov usposabljanja in izvedbi Zavoda za zaposlovanje). S svojimi prispevki smo sodelovali na treh konferencah oziroma kongresih (Kongres športa za vse, AEC 2017 na Brdu, Kadrovska konferenca v Zrečah). Obe leti smo sodelovali tudi na kariernih tržnicah, namenjenih predstavitvi potencialnim kandidatom za zaposlitev.
- V otroško letovišče Pacug smo v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Vič - Rudnik v dveh terminih leta 2016 na brezplačno letovanje pospremili 113 otrok, letos pa 101 otroka naših sodelavcev.
- Aktivnosti, ki jih z namenom ohranjanja dolgoročne dobre psihofizične kondicije že skoraj dve desetletji izvajamo pod sloganom Zdravo Talum, prikazujemo v tabelah.
- Ob tem bi izpostavili prvi Talumov družinski dan v Termah Ptuj, ki se ga je udeležilo skupaj več kot 500 udeležencev.
- Talumovcem skoraj samo po sebi umevno, a še zdaleč ni, je tudi plačilo dodatnega pokojninskega zavarovanja. Za vse talumovce je mesečno nakazano na naše osebne račune, sklenjene pri Pokojninski družbi A, v celotnem zakonsko dovoljenem znesku.
- Talumovci imamo možnost letovanja v naših počitniških zmogljivostih v Nerezinah, Červarju in na Treh kraljih.
- Pozitivno sliko dajejo tudi donacije, ki jih Talum daje okolju in so vse povezane predvsem z dobrodelno noto, ter podpora raznim okoliškimi društvom ter organizacijam.

K uspehu ste prispevali vsi sodelavci

Če smo navedli kar nekaj elementov, ki za delodajalca niso obvezni, za nas v Talumu pa so pomembni, je treba na koncu izpostaviti vse vas, naše sodelavce, ki dnevno ustvarjate Talumovo zgodbo in skupaj ustvarjate pogoje za delovno okolje, kamor novi sodelavci še vedno radi prihajajo. Na tem področju bomo v prihodnje morali biti še močnejši in še bolj upoštevati naše vrednote, zlasti spoštovanje, odprtost in sodelovanje. ■

Tabela 1: Prikaz aktivnosti programa skrb za zdravje zaposlenih v letu 2016

Preventivne aktivnosti (I.–XII. 2016)	Število terminov/udeležencev/obiskov
Prisotnosti na plavanju	4.218 (614 delavcev)
Prisotnosti na fitnesu in plavanju	347 (41 delavcev)
Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu	144
Cepljenje proti sezonski gripi	69
Otroci rišejo in pišejo	130 udeležencev (53 otrok)
Zdrav življenjski slog – nordijska hoja	21 delavnic (povpr. 9 delavcev/termin)
Talumov dan za zdravje – Zdravo Talum	170
Zdrav življenjski slog – sproščanje, športne igre, pohod okoli ograje	88
Organizirana vadba: pilates, joga, zumba ...	9 mesecev (28 delavcev)
Rekreacija v telovadnicah	45 terminov (povpr. 10 delavcev/termin)

Vir podatkov: Statistika Taluma, Kadrovska služba

Tabela 2: Prikaz aktivnosti programa skrb za zdravje zaposlenih v obdobju od januarja do septembra 2017

Preventivne aktivnosti (I.–IX. 2017)	Število terminov/udeležencev/obiskov
Prisotnosti na plavanju	2.883 (507 delavcev)
Prisotnosti na fitnesu in plavanju	183 (27 delavcev)
Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu	150
Dogodek za otroke (Rišejo in pišemo)	95 (39 otrok)
Zdrav življenjski slog – nordijska hoja	8 delavnic (12 delavcev)
Zdrav življenjski slog – zdrava prehrana	2 delavnici (9 delavcev)
Organizirana vadba: pilates, joga, zumba ...	5 mesecev (36 delavcev)
Talumov dan za zdravje – Zdravo Talum	180 delavcev
Rekreacija v telovadnicah	22 terminov (10 delavcev/termin)

Vir podatkov: Statistika Taluma, Kadrovska služba

Ob tej priložnosti želimo sodelavci Kadrovske službe vsem skupaj srečno in zdravo novo leto.

Digitalizacija je investicija v spremembe in prinaša odgovor na dilemo:

»Hitro rasti ali počasi umirati?«

Pred nami je novodobna odvisnost. Odvisnosti so danes vse pogostejše, a tokrat ne bomo govorili o drogah ali alkoholu, ampak o novodobnem fenomenu: o odvisnosti od digitalne oziroma komunikacijske tehnologije. Kar se je še pred nekaj desetletji zdelo nemogoče in nepredstavljivo, je zavzelo svet.

MATEVŽ MOHORKO
FOTO: SPLET

Digitalna tehnologija kot del našega vsakdana

Tehnika kroji naše življenje in je vedno bolj nepogrešljiva. Razvoj digitalne tehnologije in potrošniška družba nas silita, da stopimo v korak s časom, in vsi bolj ali manj podležemo temu fenomenu. Računalniki so kot orodje za vsak dan: nepogrešljivi so v službi, zasedli so mesto v vsakem domu, nadomestili družbo in postali zabava za ljudi, ki so se na naprave navezali kot na ljudi. Enako se je zgodilo z mobilnimi telefoni. Dosegljivi smo na vsakem koraku in vse dni v tednu. Brez telefona smo izgubljeni, časovno in prostorsko, počutimo se tudi osamljene oziroma »odrezane od sveta«.

Digitalna preobrazba

Spremembe, povezane z uporabo digitalne tehnologije, se kažejo na vseh področjih človeške družbe. Digitalna preobrazba predstavlja tretjo fazo v sprejemanju digitalne tehnologije.

Faza digitalne pismenosti pomeni, da digitalne tehnologije same po sebi omogočajo nove vrste inovativnosti in ustvarjalnosti na določenem področju ter niso zgolj krepitev in podpora tradicionalnim metodam.

Vpliv digitalne preobrazbe

V ožjem smislu se lahko digitalna preobrazba nanaša na pojem brezpapirno poslovanje, avtomatizacijo procesov in povezovanje sistemov ter različnih naprav z umetno inteligenco. Digitalna preobrazba vpliva tako na posamezna podjetja kot tudi na cele segmente družbe, kot so vlade, množično komuniciranje, umetnost, medicina in znanost.

Hitra in brezhibna digitalna izkušnja

Digitalna preobrazba je postala nujna za vsa podjetja, saj le tako lahko pridobijo konkurenčne prednosti na trgu ali sploh preživijo. Podjetja, ki želijo zadovoljiti visoka pričakovanja strank po hitri in brezhibni digitalni izkušnji, morajo pospešiti svojo digitalno preobrazbo, to pa je izjemno zahtevna naloga.

Zakaj pospešiti digitalno preobrazbo?

»Ker bo do leta 2020 kar 90 odstotkov delovnih mest potrebovalo poznavanje informacijskih tehnologij.« Samo Hribar Milič, direktor GZS

»Ker bo v bližnji prihodnosti kar 42 odstotkov računovodskega dela potekalo drugače ali ga sploh ne bo več.« Dr. Marjan Odar, direktor Slovenskega inštituta za revizijo

Računovodstvo prihodnosti

Glavna naloga računovodij prihodnosti bo interpretacija in analiziranje podatkov. Avtomatizirano obdelovanje podatkov postaja vse bolj naloga celovitih informacijskih sistemov. Z digitalizacijo vseh listin lahko računovodstvo v kakovostnem celovitem informacijskem sistemu informacije hitro prenese k vodjem in prejema hitre povratne informacije. Pametni sistemi (strojna inteligenca) pomagajo pri zbiranju informacij, analizi in pripravi napovedi poslovanja. Virtualni asistenti vse bolj komunicirajo v naravnem jeziku. Tako je omogočena priprava pravočasnih in kakovostnih analiz in informacij za analiziranje in predračunavanje.

Le dobro organizirano računovodenje daje poslovodstvu kakovostne informacije. Pri tem pa mora zagotoviti:

- zanesljivo zbiranje, urejanje in obdelavo računovodskih podatkov,
- sprotno in točno evidentiranje,
- učinkovito sodelovanje med računovodstvom in vodstvom,
- zagotavljanje zanesljive baze podatkov za pripravo informacij,
- oblikovanje rednih in občasnih poročil zunanjim in notranjim uporabnikom,
- zagotavljanje učinkovitega sistema notranjih kontrol in revidiranja,
- omogočanje sledenja odgovornosti za delovanje na vseh temeljnih točkah poslovnega procesa.

Digitalizacija vse našteje procese poenostavi in izboljša.

Informacije se v računovodstvo stekajo iz celega podjetja, kar pomeni, da se računovodstvo razteza čez vse funkcije v podjetju, od nabave, proizvodnje, prodaje, financ, kadrov, investicij do razvoja. Če reorganiziramo računovodstvo, vplivamo tudi na (re)organizacijo drugih funkcij (z računovodskega vidika). Funkcije so v podjetju lahko različno pomembne, vendar v določeni meri vedno prisotne. Digitalizacija vpliva tako na sistem dela kot na ljudi, ki sodelujejo v procesih. Način razmišljanja zaposlenih se mora začeti spreminjati in prilagajati novim zahtevam.

Avtomatizacija in robotizacija

Avtomatizacija in robotizacija prevzemata večino rutinskih nalog, posebej tistih, pri katerih gre za podobne vzorce dela. Velik vpliv imajo strojno učenje in virtualni asistenti (pomoč pri zbiranju in analiziranju podatkov in predvidevanju dogodkov). Potrebno je izobraževanje in pridobivanje novih spretnosti. Delovna mesta se spreminjajo tako po vsebini kot tudi po načinu izvajanja. Digitalizacija poenostavi dostop do podatkov, ki so zbrani v digitalnem registratorju (arhivu dokumentov). S tem je vodjem omogočen hiter vpogled v podatke, tehnologija oblaka pa prispeva k večji mobilnosti. □

TALUM INŠTITUT

Zaupanje v usposobljenost

Približuje se zaključek poslovnega leta. Na sklepe, ugotovitve, analize bo treba še nekoliko počakati, pa vendar lahko naredimo prvo oceno uspešnosti.

DR. MARKO HOMŠAK
FOTO: DR. MARKO HOMŠAK

Do konca tega leta bo realizirani obseg storitev prevzemne kontrole, laboratorijskih določitev, spektroskopije in mehanskih preiskav takšen, da bodo izpolnjeni in tudi preseženi zastavljeni plani. Dejavnost podjetja je v večini prilagojena potrebam skupine Talum. Nikakor pa tudi ni zanemarljiv delež tistih storitev, ki smo jih opravili za obstoječe in predvsem nove kupce izven skupine Talum. Prihodki na zunanjem trgu bodo precej nad planiranimi, ker smo izkoristili specifične razmere pri uveljavitvi nove zakonodaje in zaradi manjše konkurence na trgu. Lahko smo ponosni na osvojene postopke pri preiskavah organskih snovi, izvedena vzorčenja tal in podzemnih vod in njihovo analitiko, dodatne preiskave na spektroskopiji aluminija in drugih materialov, širitev pogodbenega sodelovanja z različnimi inštitucijami in laboratoriji in še bi lahko naštevali.

V tem mesecu je bil organiziran 19. Dan akreditacije »Zaupanje v usposobljenost« na Brdu pri Kranju. Na srečanju smo slišali nekaj več o širitvah področij, ki jih lahko akreditiramo prostovoljno ali po zahtevah uredb EU, in sicer varnost in zdravje pri delu na gradbiščih, v gradbeništvu, v gradbenih proizvodih in v medicinskih laboratorijih, ter informacije o novi verziji standarda ISO/IEC 17025:2017. Po novem standardu bodo potekala ocenjevanja vseh laboratorijev v Sloveniji v letu 2019.

Naj ob zaključku leta vsem sodelavcem za vloženo energijo in prispevek k skupnemu doseganju ciljev izrečem iskreno zahvalo ter zaželim mirne božične praznike, v novem letu pa zdravja in novih uspehov. □

Avdiosistem za vodenje večjih skupin obiskovalcev

V Službi za odnose z javnostmi v zadnjem času beležimo porast števila ekskurzij. Letos je tako Talum obiskalo približno 1000 obiskovalcev. Prav zaradi povečanega povpraševanja po ogledih in števila gostov v posamezni skupini (povprečno od 20 do 30 gostov) smo se v letu 2017 odločili za nakup avdiosistema za vodenje skupin.

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: SPLET

Gre za sistem Synexis, ki vsebuje 58 baterijskih brezžičnih sprejemnikov RP8, baterijski brezžični oddajnik TP 8, baterijski brezžični ročni mikrofoni TH8, aluminijasta kovčka z vgrajenim polnilnikom za polnjenje sprejemnikov in oddajnikov, naglavni mikrofoni TG H54c, dodatni kovček za slušalke, 90 slušalk za sprejemnik TP (slušalke za eno uho) in 30 slušalk za sprejemnik TP (stereoslušalke). Skrbnik avdiosistema je podjetje Ekotal, sistem pa se uporablja za organizirano vodenje večjih skupin.

Pred uporabo avdiosistema vodič v proizvodnih obratih vsem obiskovalcem ni mogel kakovostno podati informacij. K temu je nekaj pripomogel hrup, nekaj pa tudi velikost skupine. Težavo smo doslej reševali tako, da smo skupino razdelili na več manjših skupin, za to pa smo potrebovali več ljudi, ki v tem času niso mogli opravljati svojih rednih zadolžitev.

Z uporabo avdiosistema je vodenje kakovostno, saj lahko vsi obiskovalci prisluhnejo informacijam, ki jim jih želimo podati na ogledu. □

NAPOVEDNIK DOGODKOV

Ne zamudite

Januar 2018

16.–18. januar Sejem EUROGUSS 2018, Nürnberg, Nemčija, razstavni prostor: 7A-513 (v hali 7A)

27. januar Praktični prikaz poklicev

SR(E)ČNO 2018!

V decembrskem času tudi v Talumu pričaramo nekaj prazničnega vzdušja in s tem simbolično zaključimo staro leto.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
 FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ,
 TOMAŽ KVAS

Aluminijasta jelka

V sodelovanju s Tomažem Plavcem in s pomočjo naših sodelavcev smo tudi letos oblikovali inovativni novoletni jelki iz rondel in rondelic. Ogledate si ju lahko v upravni stavbi Taluma.

Prizig prazničnih lučk

Prvega decembra smo prizigali lučke, s katerimi so okrašena drevesa ob parkirišču upravne stavbe. Praznična razsvetljava nas bo ob prihodu na delo pozdravljala ves december.

Praznična voščilnica

Tokratna Talumova praznična voščilnica je idejno in oblikovno nastala v Službi za odnose z javnostmi. Vanjo smo vpletli Talumove vrednote – vrednote v slovenskem in angleškem jeziku so na voščilnico umeščene tako, da besede tvorijo podobo jelke. Na vrhu jelke je znak (zvezda), ki simbolizira šest sklopov vrednot, ki jim v Talumu sledimo.

Rokovnik za leto 2018

Ljudje v naglici, ki jo narekuje hiter tempo življenja, večkrat spregledamo naravo in njene modrosti. Kadar iščemo rešitve za nastale izzive, se premalokrat ozremo okoli sebe in jih poiščemo v drevesih, oblakih, ki se neslišno pomikajo po nebu, v letnih časih, v rekah in drugih vsakdanjih stvareh, ki nas obdajajo. A pronikli opazovalec in inovativen duh zna odgovore poiskati v naravi, saj ve, da je narava v procesu evolucije že našla najboljše rešitve, ki se ponujajo same od sebe, le videti jih je treba in jih vplesti v naše zasebno in poslovno delovanje. Vse, kar jemljemo iz narave in zakladnice njene modrosti, pa je treba spoštovati in skrbno negovati, kajti le tako bodo modrosti ostale zapisane v njej tudi za naše zanamce. Prav slednje je bilo naše vodilo pri konceptualnem oblikovanju rokovnika, v katerem je letos poudarek na trajnostnem razvoju – pomembni strateški usmeritvi Taluma. Talum je danes sodobno industrijsko podjetje, ki ga obdaja *šuma*, kot v naših krajih imenujemo gozdove. Ko se sprehodimo po poteh, ki vodijo med posameznimi industrijskimi obrati, nas ob njih pozdravijo drevesa – nemi sopotniki našega vsakdana. Vsako drevo ima tako kot človek svoj značaj, svojo zgodbo, zapisano v les, in svojo usodo, ki mu jo delno kroji tudi naš odnos do narave. S temi drevesi ravnamo spoštljivo, puščamo jim svobodo in prostor v industrijskem miljeju, zato nam vračajo s prvimi pomladnimi poganjki, medenimi cvetovi in opojnimi vonjavami. Na pomlad na stečaj odpiramo okna in se prepuščamo vetru, ki nam, ko se sprehaja med krošnjami dreves, prinaša modrosti, nova znanja, uvide in izkušnje. Prav na ta način se tudi človek umešča v naravne cikle neskončnega kroženja, v njegove konce in nove začetke. □

R O K O V N I K 2 0 1 8
 N O T E B O O K 2 0 1 8

“Nišči! In, da si dosegel meje
 swign zmelnost, in gjo,
 priitejajo nove site.
 Prav to je življenje.”
 (Franz Kafka)

Just when everything seems
 over with, new forces come
 marching up, and precisely
 that means that you are alive.
 (Franz Kafka)

T A L U M
 Lahkoto prihodnosti
 The Lightness of the Future

Po poteh zasavskih zgodb

Talumovke in talumovce, ki prispevajo največ koristnih predlogov – s katerimi izboljšujemo delovne razmere, zagotavljamo varnost in zdravje pri delu, prihranimo čas, poenostavimo delovne postopke in procese – vsako leto za nagrado povabimo na strokovno ekskurzijo. Če je bilo prvo leto dovolj, da si podal vsaj dva predloga, jih je bilo treba za letošnjo udeležbo podati najmanj šest. Tokrat so si inovatorji ogledali Steklarno Hrastnik, virtualni muzej rudarstva 4. dritl, rudarska stanovanja v koloniji Njiva ter si za konec privoščili pozno kosilo v planinskem domu na Kumu (1220 m), najvišjem vrhu Zasavja.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
LILIJANA DITRIH
 FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ, SPLET

Čar stekla

Oktobra so Talum obiskali sodelavci iz Steklarne Hrastnik, tokrat pa smo jim obisk vrnili in se poučili o skrivnostih izdelave steklarskih izdelkov. Izbira podjetja ni bila naključna. Steklarna Hrastnik je tematsko lepo zaokrožila področje inovativnosti, ki ga v Talumu spodbujamo. Steklarna je namreč letošnja dobitnica srebrnega priznanja za inovacije na nacionalni ravni za aplikacije treh različnih tehnologij proizvodnje steklenih izdelkov.

V steklarni so nas sprejeli nekdanji karizmatični direktor Andrej Božič, direktor proizvodnje Enes Rakovič in vodja kadrovskega področja Soniboj Knežak ter nam v predstavitvi tovarne približali več kot 150-letno tradicijo izdelave steklarskih izdelkov, ki so jo vpeli v tri proizvodnje programe – v specialno stekleno embalažo ter v namizno in razsvetljevalno steklo; pri tem nastajajo tudi izdelki iz ročne proizvodnje. Njihovi steklarski inženirji so sposobni izdelati tehnično najzahtevnejše steklarske izdelke iz enega najčistejših stekel na svetu. Da lahko ponujajo tako napredne steklarske izdelke, veliko vlagajo v raziskave in razvoj. Odprli so lastni razvojni center za nove materiale, v katerem raziskujejo nanomateriale in avtomatizacijo proizvodnih procesov. Od leta 2013 pa steklo izdelujejo s pomočjo najsodobnejše talilne peči. Morda se je pri ogledu kateremu izmed Talumovih inovatorjev utrnula tudi kakšna ideja, kako preplesti dva različna materiala, aluminij in steklo.

4. dritl – virtualni muzej rudarstva

Vreme nam ta dan ni bilo posebno naklonjeno, saj je ves čas deževalo, kljub temu pa je bilo vzdušje med udeleženci ekskurzije odlično. Po ogledu steklarne smo se odpravili v 4. dritl – virtualni muzej rudarstva in bili presenečeni nad tehnološkimi pripomočki, ki obiskovalcem ponujajo pustolovsko in nenavadno doživetje. S pomočjo virtualne tehnologije smo se namreč sprehodili skozi rove trboveljskega rudnika. Delovni hrup, pravo rudarsko orodje in hologrami rudarjev pri delu so nam pričarali pristno jamsko okolje. Za dvig adrenalina pa je poskrbela vratolomna vožnja z jamskim vlakcem v navidezni resničnosti. S tem pa še ni bilo konec presenečenj, saj smo v nadaljevanju obiskali rudarski stanovanji v koloniji Njiva in tako pokukali še v zasebno življenje rudarjev.

Rudarska stanovanja v koloniji Njiva

Rudarska kolonija Njiva je bila zgrajena na nekdanjih njivah gostilničarja Počivavška. Domače ime je tudi Naselje na Njivi, Kolonija v Lokah ali Počivavškova kolonija. Zgradbe so nepodklete dvonadstropnice z odprtimi hodniki ali ganki in s prizidki na dvorišni strani. V stavbah je bilo 144 enosobnih stanovanj. Zgradili so jih v letih od 1896 do 1899. Rudarska kolonija Njiva je etnološki spomenik, za katerega velja varstveni režim I. stopnje. Pokukati v stanovanja, v katerih so pred kakšnim stoletjem še živele rudarske družine, in začutiti duh tistega časa je bila za vse nas zanimiva izkušnja.

Adrenalinski vzpon na Kum

Proti popoldnevu, ko smo se z avtobusom odpravili na 1220 m visoki Kum, nas je presenetilo sneženje in precej upočasnilo našo vožnjo, saj je avtobus kar nekajkrat obstal. A ker inovatorji nikoli ne obupajo, se tudi avtobus ni obrnil nazaj v dolino, temveč je nadaljeval svojo pot proti planinskemu domu, kjer nas je čakalo pozno kosilo. ▣

S tem smo zaključili našo letošnjo ekskurzijo v želji, da bi bili tudi prihodnje leto med izbranimi inovatorji.

UPOKOJENI SODELAVCI

Srečanje s pravkar upokojenimi sodelavci

DANICA HRNČIČ
FOTO: TOMAŽ KVAS

V četrtek, 7. decembra 2017, je ob 9. uri v veliki sejni sobi upravne zgradbe potekalo zdaj že tradicionalno srečanje sodelavcev, ki so se letos že upokojili ali pa se še bodo do konca tega leta.

V imenu uprave sta jih sprejela Marko Drobnič in Daniel Lačen, predsednik in član uprave. Pridružili so se jim direktorji posameznih poslovnih enot in odvisnih družb ter vodji služb iz delovnih okolij upokojenih sodelavcev.

Predsednik uprave se jim je zahvalil za njihov prispevek pri graditvi Taluma, jim zaželel prijetno preživljanje zasluženega pokoja ter jih

povabil na druženja upokojenih talumovcev ob tovarniškem prazniku. Direktorji posameznih poslovnih enot, odvisnih družb in služb so predstavili minulo delo upokojenih sodelavcev in obudili spomin tudi na kakšno zanimivo prigodo, ki se je pripetila v času njihovega službovanja.

Po uradnem delu je potekalo sproščeno druženje ob pogostitvi. ▣

Ubrani in igrivi glasovi napolnili dvorano v Kidričevem

Spet je leto naokrog, za nami pa še eno leto uspešnega dela našega pevskega zbora. Tako kot že nekaj let smo tudi letos pripravili svoj letni koncert na prvo decembrsko nedeljo, 3. decembra, v dvorani restavracije Pan v Kidričevem.

EDVARD HOJSKI
FOTO: STANKO KOZEL

December, mesec, ko se ozremo po preteklem letu in pričakujemo prihod novega, je kot nalašč primeren, da se našim poslušalcem predstavimo s svojimi dosežki. Da pa to ne bi izzvenelo preveč monotono, smo tudi tokrat medse povabili zanimive glasbene goste.

Nedeljsko popoldne smo začeli še z zadnjimi pripravami in uglaševanjem vseh nastopajočih, ob 17. uri pa so naši poslušalci napolnili dvorano.

Za izbrane besede povezovanja prireditve je pred izvedbo pesmi poskrbela Zlatka Lampret. Po uvodnih pesmih zbora, odpetih a capella, z različno vsebino, od domovinskih do ljubezenskih in vinske napitnice, smo prostor na odru prepustili našim prvim gostom, otroškemu pevskeemu zboru osnovne šole Kidričevo in podružnice Lovrenc, pod vodstvom zborovodkinje Liljane Krošelj. Igrivost mladih nastopajočih v živih pisanih oblačilih in ob spremljavi zborovodkinje je v dvorano vnesla prešerno vzdušje. Nastop mladih pevcev zagotovo ni pustil ravnodušnega nikogar v dvorani.

Za otroškim zborom sta se predstavila Amadej Buček in Peter Prohart na diatonični harmoniki, naše naslednje gostje pa so bile članice ženskega pevskega zbora Bistričanke iz Bistrice ob Dravi. Na odru smo se pevkam pridružili člani Talumovega zbora in odpeli pripravljeni

skupni skladbi. Združena zbora sta dodala drugačen, še bogatejši zven koncertu, še posebej potem, ko so se izvajanju Slakove pesmi Minili sta že leti dve pridružile harmonike in kitare.

Potem je dvorano napolnil zvok tamburic tamburaškega orkestra iz Cirkovc pod vodstvom Draga Kleina. Vsem dobro znane melodije, strnjene v ABBA's Medley, in za njimi skupaj z otroškim zborom od-peta pesem Zemlja pleše so dobro ogrele dlani poslušalcev v dvorani. Koncert smo nadaljevali pevci moškega pevskega zbora ob spremljavi harmonik in kitar z znanimi slovenskimi melodijami Lojzeta Slaka in Brendija, na koncu pa se nam je pridružil še tamburaški orkester.

Koncert smo zaključili z mislimi povezovalke Zlatke Lampret ter s prijaznim povabilom pevcem, da se nam pridružijo in pomladijo naše vrste. Potem so se nam na odru pridružili vsi nastopajoči in ob spremljavi tamburaškega orkestra, harmonik in kitar smo skupaj na ves glas zapeli znano Avsenikovo melodijo Slovenija, od kod lepote tvoje.

Ob tej priložnosti se še enkrat iskreno zahvaljujem vodstvu in zaposlenim v družbi Talum, občini Kidričevo, kolektivu Osnovne šole Kidričevo in vsem, ki nas pri našem delu podpirate. Bližajoči prazniki naj vam prinesejo veselje, mir in zadovoljstvo. V prihajajočem letu vsem želimo sreče, zdravja in uspehov. □

Sprejemanje odločitev je tisto, kar naredi pravega vodjo

Pogovor z Danilom Toplekom

V tokratni številki časopisa *Aluminij* smo v intervjuju besedo dali Danilu Topleku, ki je dobrih 27 let krojil prihodnost »fabrike«, danes pa je svetovalec Marka Drobniča, predsednika uprave Taluma. V njegovih razmišljanjih smo se dotaknili odraščanja v delavskem naselju Kidričevo, ki je zraslo skupaj s tovarno in z leti postalo simbol transformacije nekdanj ruralnega človeka, ki se je bil zaradi eksistence in sistema primoran zeliti z robotim industrijskim miljejem, nato pa sčasoma postal predan kovini, ki mu je rezala vsakdanji kruh. V njegovi zgodbi lahko ponovno spremljamo vzpone in padce tovarne, ki je desetletja kljubovala izzivom, različnim sistemom, gospodarskim modelom in političnim filozofijam. Ne gre pa samo za zgodbo o tovarni, temveč tudi za zgodbo o posamezniku, ki je moral sprejemati odločitve z vedenjem, da moraš s svojimi strahovi naposled vedno opraviti sam.

LILIJANA DITRIH
FOTO: STANKO KOZEL

Si otrok »šume«, tvoji starši so bili zaposleni v TGA. So te ta dejstva mogoče še dodatno spodbujala, da si celo delovno dobo vztrajal v »fabriki«?

Sem pripadnik prvih generacij otrok, ki so bili rojeni v taktat še nastajajočem naselju Kidričevo, ki je raslo skupaj s tovarno. Tovarno in naselje so gradili ljudje, ki jih je življenjska pot bolj ali manj naključno, pa tudi bolj ali manj prostovoljno pripeljala v te kraje. Enako je bilo z mojimi starši. Kidričevo je bilo že takrat lep in uspešen primer tega, kar danes nekateri imenujejo multikulturalnost. Dvomim pa, da se je kdo takrat kaj posebej ukvarjal s tem, saj je bilo dnevnih problemov več kot dovolj. Mi, otroci generacije graditeljev, smo pozneje, v času svojega odraščanja, svojo identiteto iskali in jo tudi našli v samem naselju, ki je bilo tako drugačno od okoliškega, pretežno vaškega okolja, in v »fabriki«, ki je bila naš simbol. »Šumar« je bil v svojem bistvu podcenjujoč in žaljiv izraz, s katerim so okoliški prebivalci poimenovali in zmerjali prebivalce hitro razvijajočega se naselja. Danes jih razumem: nerazgledanost, nerazumevanje in ljubosumje na vse drugačno in novo so bili pač prehudi. Nekako so si morali dati duška!

Moja generacija je ta izraz presenetljivo sprejela kot svojevrstno »nagrado« za drugačnost in smo ga še mnogo leta pozneje – nekateri še danes – ponosno uporabljali kot izraz, ki naj bi nas označeval kot neko homogeno celoto. Vsaj domišljali smo si, da je tako! Vsekakor pa v tem izrazu ni čisto nič pravljičnega, mističnega, poduhovljenega ...!

To, da smo kot otroci opazovali, kako rasteta tovarna in naselje, in zavedanje, da je to tudi rezultat dela naših staršev, je pri marsikaterem mojem vrstniku zagotovo vplivalo na odločitev, da bo tudi sam del te zgodbe. Pri meni že! Le nekaj časa je trajalo – moja mama je imela matično številko 1, oče 225, meni pa je leta 1976 pripadla številka 4924.

Bil si štipendist, pripravnik, vodja FRS in nazadnje dobrih 27 let direktor, predsednik uprave te družbe. Kateri dogodki so najbolj zaznamovali tvojo delovno kariero?

Drži, razen tega, da sem bil štipendist! Takrat, sredi sedemdesetih let, je TGA zaposlil razmeroma veliko število mladih s končanimi fakultetami, kar je bil opazen odmik od povprečja takratne strukture zaposlenih.

Po končanem pripravništvu in odsluženem vojaškem roku v takratni JLA so se stvari začele odvijati dokaj hitro, včasih celo prehitro. Vendar to človek spozna šele pozneje, ko dogodka ocenjuje z varne časovne distance. Kot bistven korak v svoji karieri ocenjujem odločitev, da sem sprejel ponujeno mi vodenje FRS (Finančno-računovodskega sektorja). Naenkrat sem se znašel v čisto drugem položaju, kot sem bil do tedaj: nič več bolj ali manj (ne)odgovornega kritiziranja vsakega in vsega, kar mi ni bilo všeč ali česar sam in moji kolegi vrstniki nismo vedeli in razumeli! To je zamenjala odgovornost za delo celotnega sektorja, in kar je bilo še huje, odgovornost za finance celotnega podjetja. Kot študent sem dobesedno mrzil knjigovodstvo in računovodstvo, potem pa naenkrat to!

To so bili časi samoupravnega socializma, v katerem je celotna družba dokazovala, da se sicer dopadljiva in v svojem bistvu poštena ideja o soodločanju vseh v podjetju (pa tudi v širši družbi) v praksi (še) ne da realizirati. Posamezni deli podjetja (t. i. TOZD – temeljne organizacije združenega dela) so se zapletali v vse večje konflikte glede delitve tega, kar so ustvarili, glede kriterijev za priznavanje upravičenih stroškov in na njihovi osnovi temelječega deleža (!) za delitev prihodka, glede višine plač ..., pri tem pa pozabljali na bistvo uspešnosti: obvladovanje stroškov, produktivnost in razvoj! Posledica teh notranjih razprtij je bilo imenovanje prisilne uprave (ukrep se je dokaj leporečno imenoval »ukrep družbenega varstva«), ki je zamenjala skoraj celotno prejšnjo vodstveno ekipo in imenovala novo. Bil sem eden od dveh, ki je ostal iz prejšnje ekipe. Ukrep je trajal leto dni in po njegovem izteku sem bil za predsednika uprave (ali kako se je že imenovala takratna funkcija) imenovan jaz. Zveni dokaj enostavno, vendar to niti približno ni bilo. Takratni politični odločevalci so le s težavo sprejeli predlog, da naj podjetje vodi notranja ekipa, sestavljena pretežno iz mladeničev, saj so to jemali kot resno krnitev njihove moči. Odločilno vlogo pri nič kaj nežnem preprečevanju politike je takrat odigral Ivan Gerjovič in vprašanje je, kako bi se TGA razvijal, če mu to ne bi uspelo.

»Mi, otroci generacije graditeljev, smo pozneje, v času svojega odraščanja, svojo identiteto iskali in jo tudi našli v samem naselju, ki je bilo tako drugačno od okoliškega, pretežno vaškega okolja, in v »fabriki«, ki je bila naš simbol.«

Treba je vedeti, da so se takrat v slovenski politiki lomila kopja ob tem, ali dovoliti TGA-ju že več kot desetletje načrtovano modernizacijo ali ne. Teh drugih je bilo več! Brez modernizacije je bil TGA obsojen na propad, saj s takratno zastarelo in okolju škodljivo tehnologijo ne bi preživel naslednjih pet let. Trdno sem prepričan, da so na koncu pristali na imenovanje novega, mladega in neizkušenega vodstva v podjetju prav zaradi tega, ker so bili prepričani, da bomo dilemo o realizaciji modernizacije rešili kar sami! In smo jo, vendar drugače, kot so se nadejali!

Prav izgradnja nove elektrolize C in modernizacija obstoječe elektrolize B sta bili za nadaljnji obstoj in razvoj podjetja odločilni. Uspelo nam je preskočiti vse administrativne ovire v Ljubljani in Beogradu, zagotoviti sredstva domačih in tujih bank, IFC-ja (Mednarodne finančne korporacije kot dela Svetovne banke iz Washingtona) ter sredstva sovlagateljev – naših in Impolovih kupcev.

Želja po dokazovanju in breme odgovornosti za usodo delavcev je vse, ki smo v projektu sodelovali, gnala naprej. Upali smo si prevzeti odgovornost in sprejemati odločitve, ne pa mečkati v nedogled. To so bili časi vrste omejitev pri uvozu surovin in opreme, omejitev pri razpolaganju z deviznimi sredstvi, več kot 1000-odstotne letne inflacije ... Na kratko: nič ni bilo normalno in nič predvidljivo. Poslovni partnerji iz tujine so nam večkrat rekli, da bi sami v takih razmerah pogoreli ali vrgli puško v koruzo.

Na tem mestu moram poudariti, da smo uspeli kot ekipa, katere jedro smo sestavljali Ivan Gerjovič, Ivan Kodrič, Janko Bedrač, Zlatko Špoljar in jaz.

Po izvedeni izgradnji elektrolize C, modernizaciji elektrolize B, zagotovitvi prekladalnih kapacitet za glinico v Luki Koper in prenehanju proizvodnje metalurške glinice v Talumu smo se v devetdesetih lotili širitve proizvodnje homogeniziranih drog, povečevanja kapacitet za proizvodnjo rondelic in izgradnje drugega dela elektrolize C. V tem obdobju smo začeli tudi s proizvodnjo ulitkov. Razpad prejšnje države in uvajanje nove oblasti sta tudi nam prinesla obilico resnih problemov, vendar nam jih je v nasprotju z vrsto velikih slovenskih podjetij (na primer Litostroj, Iskra, Metalna, TAM ...) uspelo premagati. Tudi sami nismo bili daleč od tega, da bi propadli. Če se dobro spomnim, smo imeli transakcijski račun blokiran več kot osem let, pa smo vendar našli načine za redno poslovanje in redno izplačilo plač delavcem. Razlog za blokado je bilo naše zavračanje plačila računov za električno energijo, saj je bila cena mnogo višja od primerljive cene električne energije, ki so jo plačevali konkurenti. Neplačani dolg z zamudnimi obrestmi je v določenem trenutku že presegel kapital družbe, dokler nismo na srečo naleteli na pametnega in razsodnega ministra za gospodarstvo, ki je rešil problem s pretvorbo dela dolga v lastniški delež družbe Eles.

Eles se je v vseh letih (razen v času direktorovanja gospoda Türka) izkazal kot skrben in odgovoren lastnik. Konec leta 2010 in v začetku 2011 sva se z direktorjem Elesa gospodom Mervarjem za marsikoga nenormalno izpostavila pri prepričevanju takratnih odločevalcev, da Talum nujno potrebuje garancijo lastnika (Elesa) za plačilo električne energije.

Meni osebno je bilo za mojo kariero že bolj ali manj vseeno, tega pa ni mogoče trditi za gospoda Mervarja. Težko bi našli koga na njegovem mestu, ki bi se bil pripravljen tako angažirati. Te garancije in njihova nadaljnja »usoda« so nam omogočile preživeti zadnja krizna leta.

Če sem že omenil prvo, za mojo kariero odločilno odločitev, moram omeniti še eno, ki sicer ni vplivala na mojo nadaljnjo kariero, pomeni pa zaključek one prve. To je bil trenutek, ko sem se odločil, da je čas, da vodenje prevzame kdo drug. V vseh prejšnjih letih me je večkrat prijelo, da bi vse skupaj poslal k vragu (običajno takrat, ko sem bil prisiljen boriti se z različnimi »mlini na veter«), tokrat pa je šlo za dobro pretehtano odločitev. Bistveno je to, da je direktor Elesa gospod Mervar kot predstavnik našega največjega lastnika verjel v kadrovske rešitev, ki sem mu jo predlagal in jo pozneje tudi zagovarjal. Redkim je dana možnost, da izvedejo takšno predajo upravljanja, pa čeprav je na koncu to še ena v vrsti odločitev, za katero moraš sprejeti polno odgovornost. Na ta način smo prepričali realizacijo vedno prisotnih ambicij politike po kadrovanju, ki so za razliko od »mojih časov«, ko se je kadrovalo politično in se to ni prikrivalo, sedaj prikríte, pritlehne in spletkarske.

Gospodarstvo in politika. Vpletanje politike v gospodarstvo? Doživel si veliko tega. Kdaj je bilo najteže?

Kot direktor v družbi Talum sem preživel dve državi, dva različna politična sistema, vrsto državnih idej in »modelov« usmerjanja gospodarstva, vrsto razvojnih usmeritev države, vrsto energetske politike, vrsto vlad, ministrov, državnih sekretarjev ... in armado pametnjakovičev, ki so mi želeli soliti pamet.

Sam se nikoli nisem v celoti strinjal s trditvijo, da je državno lastništvo že samo po sebi sinonim za slabo gospodarjenje in da se ga je treba znebiti. Nasprotna tej tezi je namreč trditev, da je zasebno lastništvo že samo po sebi zagotovilo za uspešno gospodarjenje nekega podjetja. Je to res? V kakšnem lastništvu je večina podjetij, ki pri nas in v svetu propadajo in uničujejo eksistence milijonov ljudi? Skoraj v vseh primerih v zasebnem. Ali Nemci, Francozi in še kdo v Evropi kar vsepovprek prodajajo državna podjetja in banke? Niti slučajno! Bistveno je, da ima podjetje jasno začrtano pot razvoja, da to zna uresničevati in da se je sposobno pravočasno odzivati na spremembe v okolju, ki včasih zahtevajo korekcije sicer trdno začrtane razvojne poti. Tega si želi vsak zasebni lastnik podjetja (ali več njih) in država kot lastnik v principu ni nič drugačna. Problem nastane pri izvedbi, saj predvsem naši politiki gledajo na podjetja, v katerih ima država določene lastniške deleže, kot na plen, ki služi nagrajevanju partnerjev, s katerimi so v različnih nenaravnih koalicijah. Lahko se sprenevedamo, lahko si izmišljujemo različne agencije in holdinge, ki naj bi neodvisno od politike upravljali državno premoženje, a rezultat je vedno enak: neodgovorna delitev plena po volitvah, ne da bi kdo od teh razmišljal o posledicah za konkretno podjetje.

Zato je eno pomembnih opravil direktorja podjetja v državni lasti, da na vse mogoče načine zagotovi mir in prepreči ali vsaj minimalizira obseg vmešavanja politike v kateri koli del poslovne politike podjetja. Včasih mi je to uspelo lažje, včasih težje, ampak na dolgi rok smo zmagovalci mi!

»To so bili časi vrste omejitev pri uvozu surovin in opreme, omejitev pri razpolaganju z deviznimi sredstvi, več kot 1000-odstotne letne inflacije ... Na kratko: nič ni bilo normalno in nič predvidljivo.«

Konkretnih dogodkov ne želim omenjati, saj so nekateri med njimi še aktualni, kot anekdotičnega pa lahko omenim poizkus takratne »ablasti« v letih 2004–2008, ki si je na vse kriplje prizadevala zamenjati me. Nobenih razlogov, le vseč jim nisem bil! Moram priznati, da jim dela nisem niti najmanj olajšal in da mi je bilo v veliko zadovoljstvo, ko smo jih dobesedno nagnali s skupščine podjetja. Če so že mogoče podcenjevali moje pravno znanje, si tega ne bi smeli dovoliti pri vodji naše pravne službe!

Upal si si, bi lahko dejali, pa naj je šlo za nove investicije, poslovne modele, reorganizacije, nove poslovne povezave. Je to mogoče kaj povezano s karakterjem – si odločen, trmast ...?

Upam si! Je sicer lepo slišati, dokler to povezujemo s pogumom posameznika, pa čeprav gre včasih tudi za dokaj nerazumska dejanja ali odločitve. Dokler je to omejeno na skakanje čez jarke ali dajanje predlogov, ki za sabo ne potegnejo usodnih sprememb in posledic, je vse v redu.

Težava postane takrat, ko se razumsko, izkustveno in tudi čisto intuitivno zavedaš mnogih možnih posledic neke odločitve. Takrat te resnično zvije, saj se zavedaš, kaj vse je na kocki! Mnogi ljudje se takrat zlomijo in ne naredijo ničesar, kot da se bodo stvari obrnile na boljše same po sebi. Že Murphy je ugotovil, da ni tako in da je rezultat neukrepanja drugačen, običajno slabši od izhodiščnega stanja. Prav to, zavedanje posledic v primeru neukrepanja, je bilo zame vedno spodbuda za sprejemanje odločitev. Človek se vedno podučí, poizkuša čim bolj spoznati

problematiko, v proces pritegniti vrsto sodelavcev in tudi zunanjih strokovnjakov, toda odločitev je na koncu vedno domena tistega, ki neko organizacijo vodi. Sprejemanje odločitev je tisto, kar naredi vodjo za pravega vodjo.

Pomembno pa je še nekaj. Če se odločitev izkaže za manj posrečeno, da ne rečem napačno, je treba hitro reagirati, vnesti spremembe in dopolnitve in – sprejeti novo odločitev! Za trmarjenje, ki ga ne gre mešati z vztrajnostjo, v poslovnem svetu ni prostora.

Veljal si za karizmatičnega direktorja, vodjo. Kaj naredi človeka karizmatičnega, kaj je tisto, da mu tak sloves priznajo zaposleni, partnerji, pa tudi nasprotniki, ki jih ni bilo malo?

Preden sem se lotil odgovora na to vprašanje, sem malo pogledal v enciklopedijo, kaj pravzaprav beseda karizma pomeni. Mislil sem, da vem, ko pa sem videl nekaj obširnejših razlag njenega pomena, sem bil presenečen, tako da po tem »izobraževanju« še toliko težje odgovorim na tvoje vprašanje. Pravzaprav bi to bilo bolj vprašanje za vse tiste, ki si jih omenila: sodelavce, prijatelje, poslovne partnerje ...

Sam o sebi nisem nikoli razmišljal kot o karizmatični osebi, kaj šele, da bi se trudil to biti. Po naravi sem optimist, osredotočen na naloge, ki si jih zadam, in dovolj pogumen za sprejemanje odločitev. Včasih sem dokaj naivno pričakoval, da bodo ljudje, s katerimi sem si delil neke projekte in naloge, reagirali enako, kot sem reagiral sam. Da bodo enako

»Človek se vedno podučí, poizkuša čim bolj spoznati problematiko, v proces pritegniti vrsto sodelavcev in tudi zunanjih strokovnjakov, toda odločitev je na koncu vedno domena tistega, ki neko organizacijo vodi.«

navdušeni in optimistični. Običajno ni bilo tako in jih je bilo treba za kaj takega šele pripraviti, se z njimi pogovoriti in jih motivirati. Ampak za to običajno nisem izgubljal preveč časa, kajti po intuiciji sem začutil, da odločitev tega »motiviranca« ni tisto, kar potrebujem. Ko ljudje začutijo, da res verjameš v to, kar delaš, in da verjameš v cilje, ki jih želiš doseči, ti sledijo. Vsako najmanjše oklevanje in mencanje ta »čudež« hitro razblini. S strahovi moraš opraviti sam, daleč od oči drugih.

To, da ti prijatelji in sodelavci zaupajo in da ti sledijo, ti daje fantastičen občutek, da bomo skupaj zmogli vse tisto, česar smo se lotili. Vendar te istočasno še dodatno obremenjuje, saj se največkrat sam bolj kot tvoji sodelavci in prijatelji zavedaš vseh ovir, ki nam lahko dosego cilja preprečijo. Ne da bi se tega zavedal, prevzemaš vse večje breme odgovornosti.

Intuicija, logika, tveganje – kaj te bolje opiše?

Vse skupaj, v bolj ali manj pravi mešanici. Vendar nič od tega prevladujoče za celo življenje! Človek se celo življenje uči, sprejema različne odločitve, si nabira različne izkušnje, se srečuje z različnimi ljudmi ... in se tudi sam spreminja. Bilo bi čudno, če bi trdil, da sem pri 65 letih enak, kot sem bil pri tridesetih. To bi pomenilo, da sem šel skozi življenje, ne da bi kaj videl, ne da bi kaj slišal in ne da bi se kaj naučil. Pa nisem! Pa še vedno sem radoveden in učljiv, vendar manj zaupljiv in še bolj previden.

Si prejemnik nagrade Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke. Mnogi dobitniki so pozneje s svojimi dejanji to nagrado nekako razvrednotili. Kaj ti sploh pomenijo nagrade? So samo zunanji blišč ali zavedanje tega, da si res uspešen?

Prag svoje uspešnosti si običajno vsak postavi sam. Sam ne spadam med tiste, ki bi se hitro zadovoljili z doseženim, in sem bil do sebe verjetno bolj kritičen kot mnogi zunanji opazovalci. Občutek uspešnosti so mi dali poslovni rezultati podjetja, uspešno končani projekti in zadovoljstvo mojih sodelavcev in vseh zaposlenih.

Nagrada Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke je bistveno drugačna od poplave raznih nagrad in priznanj, ki jih množično delijo razni časopisi, medijske hiše in podobne združbe. Gre za neke vrste »cehovsko« priznanje na osnovi dokazljivo doseženih rezultatov posameznika in podjetja. Stanovski kolegi, ki dosežke ocenjujejo, znajo najbolj ceniti in najbolj korektno oceniti dosežke, saj se sami iz lastnih izkušenj zavedajo, kako težko jih je doseči. Prav zaradi tega sem ponosen in mi je v čast, da sem kot prejemnik te nagrade v družbi ljudi, ki so s svojim delom in znanjem gradili temelje naše družbe. Pa čeprav se marsikateri muhi enodnevnici zdi, da je svet nastal z njo!

To, da so nekateri dobitniki te nagrade pozneje sprejemali odločitve, ki niso prispevale k rasti in razvoju podjetij, ki so jih vodili, temveč so dodatno pripomogle k njihovemu propadu, ne more in ne sme voditi k podcenjevanju vseh tistih, ki so to nagrado dobili za predano, strokovno in pošteno življenjsko delo. In teh je absolutno več!

Kaj pravzaprav pomeni biti uspešen direktor?

Tu je lahko toliko odgovorov, kolikor je »merilcev« uspešnosti in kolikor raznih kriterijev si ti izmislijo. Težko je z istim vatlom meriti uspešnost s stališča lastnika in na primer s stališča zaposlenega v podjetju. Pričakovanja enih in drugih so različna, možnosti realizacije pričakovanj tudi, posledično pa so različne tudi ocene tistega, ki je po njihovem mnenju krivec za nerealizacijo njihovih pričakovanj. Pomemben je tudi časovni horizont ocenjevanja, saj niso vsi sposobni prepoznati ali akceptirati nujnosti uresničevanja dolgoročnih ciljev, četudi na račun nedoseganja nekaterih kratkoročnih pričakovanj. Stalna dilema med delitvijo in trošenjem ter varčevanjem in vlaganji.

Po mojem prepričanju si uspešen direktor lahko le, če ti je uspelo vse deležnike prepričati v to, da je treba na podjetje gledati kot na dolgoročen projekt. Preživetje in umirjena rast sta tisto, kar bo na koncu nekega daljšega obdobja zadovoljilo večino pričakovanj lastnikov, zaposlenih, skupnosti, okolja ...

Na vsak način pa se direktor mora izogniti želji po všečnosti in ugajanju vsem in vedno. To enostavno ni mogoče. Vse je mogoče razložiti, vendar žal ne vsem!

Kaj je po твоjih izkušnjah tisto, kar nas dela talumovce?

Biti zaposlen v Talumu je bilo v času mojih staršev in njihove generacije čast in privilegij, istočasno pa izjemna prilika za zagotovitev socialne varnosti za celotno družino. Iz kmečkega življa Dravskega in Ptujkega polja ter Haloz in Slovenskih goric je sicer s težavo in počasi nastajal nov razred delavcev. Zavedali so se takrat omejenih možnosti zaposlovanja in so zato »siht« v tovarni toliko bolj cenili. Tudi način poselitve in (ne)mobilnost ljudi sta pripomogla k večji povezanosti med ljudmi in še bolj močnemu občutku pripadnosti. Menim, da je bilo podobno tudi z drugimi podjetji, saj so ljudje res čutili pripadnost do svojih podjetij.

Če bo še kaj te pripadnosti ostalo tudi v generaciji tistih, ki so šele v zadnjem času postali naši sodelavci, bo dobro in koristno, vendar je danes to mnogo težje pričakovati. Mladi so prepričani, da jim je odprt ves svet in da imajo na voljo nešteto možnosti za delo in kariero. Prav je, da razmišljajo na ta način, pa čeprav je realnost na koncu običajno bolj grenka in manj brezmejnja. Vsekakor pa to razmišljanje vpliva na občutek pripadnosti nekemu kolektivu, saj ga jemlješ kot le eno od vmesnih življenjskih postaj in se bolj ukvarjaš z drugimi »priložnostmi« kot pa z delom in problemi v okolju, kjer si zdaj. Kako to spremeniti? Ne vem!

Kaj najraje počneš v prostem času?

Ponovno se bolj intenzivno vračam k svoji stari ljubezni, h knjigam. Moram reči, da sem zgrožen, ko vidim vse več ljudi, katerih »razgledanost« ne sega preko vsebin na Facebooku in podobnih družabnih omrežjih. Človeku, ki mu je tematika količkaj resne knjige pretežka, saj terja malo razmisleka, je težko še marsikaj drugega. In potem doživiš to, da takšni izobraženci v svojih »strokovnih« prispevkih kot vir podatkov navajajo Wikipedijo!

Drugače pa nič posebnega, malo mešano: kolo, gorsko kolo, fitnes, kakšno potovanje, pa tudi družbe prijateljev v kakšni gostilni se še vedno ne izogibam!

Kaj ob novem letu želiš sodelavcem in sodelavkam?

Tako kot vsako leto do zdaj: vse najboljše! Ostanite optimisti kljub temu, kar je rekel meni tako ljub pisatelj in avtor mnogih pikrih aforizmov in anekdot Mark Twain: »Napovedi so nezanesljiva zadeva, posebno kadar gre za bodočnost.«■

Obeležili 63. obletnico delovanja

Rojstni dan je pomemben mejnik – tako za posameznega človeka kot tudi za podjetje. Če nas namreč celo leto spremlja hiter tempo in si le redko še najdemo čas za obujanje spominov, druženje in analizo prehojene poti, potem so prelomnice pravi čas, da za hip postojimo in se ozremo na prehojeno pot. Če je ta pot delo več generacij, podjetje pa ima bogato zgodovino in tradicijo in močne korenine, potem imajo tudi jubileji globoko simboliko, ki se človeka dotakne na poseben način in ga oplemeniti z modrostjo.

Tudi letos smo naš jubilej obeležili s podelitvijo jubilejnih listin, slavnostno sejo, razstavo umetniških del, z druženjem z upokojenimi talumovci, z osrednjo prireditvijo, na kateri smo podelili zlate metulje, in z dnevom odprtih vrat, na katerega smo povabili širšo javnost.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
MARJETKA OREL
TOMAŽ KVAS
IGOR JEZA
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ
STANKO KOZEL

Slavnostna seja

V sredo, 21. novembra 2017, je bila v veliki sejni sobi upravne stavbe slavnostna seja v počastitev 63. tovarniškega praznika. Na sejo so bili povabljeni predsednik in člana uprave, direktorji in vodje družb in PE, predstavniki strokovnih služb, predstavniki sveta delavcev, predstavniki sveta zaposlenih in člani IO Skei, KS Kidričevo. Sejo je vodil predsednik sveta zaposlenih Janez Kiseljak, pomagala pa sta mu predsednika obeh organov delavskega zastopanja (sindikata in sveta delavcev) v Talumu. Najprej je na kratko opisal področja delovanja sveta delavcev njegov predsednik Peter Marinič. Sledila je predstavitev Janeza Kiseljaka in Igorja Jeze s področja delovanja sveta zaposlenih in sindikata. Predsedujoči se je ob tej priložnosti zahvalil predsedniku uprave Marku Drobniču za uspešno sodelovanje z delavskimi predstavništvii in za uspešno vodenje skupine Talum ter ga povabil k nagovoru. Sledila je podelitev jubilejnih listin, čestitke prejemnikom priznanj zlati metulj ter čestitke predsednika uprave Taluma sodelavkam in sodelavcem ob tovarniškem prazniku. Po slavnostni seji smo bili vsi navzoči povabljeni na ogled umetniške razstave izbranih del iz Talumove zbirke in druženje, ki je potekalo v avli upravne zgradbe.

Praznična razstava

V prazničnem mesecu smo v avli upravne stavbe na ogled postavili slikarska dela, ki jih hranimo v Talumovi umetniški zbirki. Tokrat ste si lahko ogledali abstraktna slikarska dela. Kaj je avtor s sliko želel izraziti in kakšen apel skriva v sebi, je pri abstraktnih delih vedno prepuščeno notranjim pokrajčinam opazovalcev, zato interpretacija ni potrebna.

Avtorji umetniških slik so: Janez Boljka, Andrej Božič, Beti Bricelj, Sandi Červek, Dušan Fišer, Zdenko Huzjan, Tomaž Plavec, Viktor Rebernak, Oto Rimele, Žarko Vrezec, Zlatan Vrkljan in Zdenka Žido.

Razstavo si lahko še vedno ogledate v avli upravne stavbe.

Druženje z upokojenimi talumovci

V okviru tovarniškega praznika, ko obeležimo obletnico prve šarže aluminija, ki smo jo načrpali iz elektrolizne peči, se tradicionalno srečamo tudi z upokojenimi talumovci. Zavedamo se namreč pomembnosti dobro postavljenih temeljev in čutimo odgovornost za uspešno nadaljevanje njihovega dela.

V četrtek, 23. novembra, je upokojene talumovce uvodoma pozdravil predsednik uprave Marko Drobnič. Spregovoril je o naših dosežkih, ki so zaznamovali leto 2017, ter o usmeritvah skupine Talum. Upokojenim talumovcem se je zahvalil za prizadevnost, s katero so sooblikovali preteklost, sedanjost in prihodnost tovarne, ter za pripravljenost, prenašati znanja in izkušnje na mlajše sodelavce. Z besedami: »Naše podjetje nikoli ne bo tekač na kratke proge, temveč strpen in potrpežljiv del okolja, ki z njim ravna spoštljivo in odgovorno,« je poudaril pomembnost dobrega odnosa do sočloveka in do narave, h kateremu stremi Talum. Ob glasovih Moškega pevskega zbora in melodijah Pihalnega orkestra Talum Kidričevo so si naši gostje ogledali album fotografij z naših skupnih srečanj. Fotografije smo poskali v Talumovem fotoarhivu.

Na letošnjem srečanju se je zbralo okoli štiristo štirideset upokojenih talumovcev, ki so, tako kot vsako leto, z nasmehom obujali spomine na »fabriko«. Ne dvomimo, da bomo tudi prihodnje leto srečali čile in nasmejane obraze, ki bodo med nas prinesli pozitivno energijo.

Druženje s talumovci in podelitev zlatih metuljev

Talum je letos praznoval že 63. rojstni dan, in čeprav njegovi zametki segajo v štirideseta leta prejšnjega stoletja, njegovo »rojstvo« povezujemo z 21. novembrom 1954, ko smo slovesno odprli tovarno še isti mesec, ko je iz elektrolize prvič priteknel aluminij.

V petek, 25. novembra, smo ob bogatem spremljevalnem programu proslavili 63. tovarniški praznik. Slavnostno razpoloženi smo vstopili že v jutro z budnico Talumovega pihalnega orkestra, ki je med pol šesto in pol sedmo igral pri vhodu v tovarno.

Osrednja prireditev se je začela ob 15.30 v dvorani restavracije Pan z glasbenim uvodom pihalnega orkestra. Sodelavci so si nato lahko ogledali nov krajši predstavitevni film o Talumu, ki poudarja pomen naših skupnih vrednot, v nadaljevanju pa je prireditev popestril nastop vokalne zasedbe Vox Arsana. Sledila je predstavitev dosežkov v preteklem letu po posameznih delovnih okoljih, o katerih lahko prav tako več preberete v tej številki Aluminija. Marko Drobnič, predsednik uprave, je v svojem nagovoru poudaril, da je Talum tekač na dolge proge, da smo ljudi vedno postavljali v ospredje in da kljub »visokemu« rojstnemu dnevu

ne razmišljamo o pokoju, temveč še naprej dinamično sledimo zastavljeni poti v skladu s svojo strategijo. Nagovoru in še enemu glasbenemu nastopu je sledila podelitev priznanj zlati metulj. Ta zlahtna priznanja so namenjena sodelavcem, ki so se še posebej izkazali s trdim delom, požrtvovalnostjo in domiselnostjo. Nagrade so prejeli iz rok Marka Drobničiča ter članov uprave Daniela Lačna in dr. Zlatka Čuša. Poleg priznanj so nagrajenci dobili kravatno iglo in buteljko, nagrajenka pa broško in šopek. Za dolgoletne dosežke oziroma za življenjsko delo v skupini Talum je zlatega metulja prejel Ignac Kidrič iz poslovne enote Upravljanje z energijo. Za uspešno delo v zadnjem letu oziroma v zadnjih nekaj letih pa so zlatega metulja dobili še Bogdan Kores iz poslovne enote Rondelice, Jožica Korez iz Kadrovske službe in Milan Krušič iz družbe Talum Servis in inženiring. Slednji se je v kratkem nagovoru v imenu vseh štirih tudi zahvalil za izkazano zaupanje in prepoznanje njihovega prispevka k Talumovi uspešnosti.

Zaključku uradnega dela praznika je sledila zabava v bolj sproščenem vzdušju. Začela se je s tradicionalnim plesom metuljev, ko so letošnji prejemniki priznanj s soplesalci zaplesali valček. Sodelavci so se lahko podružili in poklepotali ob dobri jedachi in izbrani kapljici, za dobro vzdušje pa je poskrbela tudi slovenska pevka zabavne glasbe Natalija Verboten, ki ji je uspelo na noge spraviti vso dvorano. Zabava je trajala pozno v noč in za marsikoga se je zaključila šele v zgodnjih urah sobotnega jutra. Tako so poleteli letošnji zlati metulji, hitro pa je v dobri družbi talumovcev zletel tudi čas.

Dan odprtih vrat

Dan odprtih vrat, ki je potekal v soboto, 26. novembra, smo tokrat zastavili nekoliko drugače. Obiskovalce, ki jih je bilo letos okoli 400, smo razdelili v tri tematske skupine, rdečo, zeleno in srebrno.

Rdeča skupina si je ogledala PE Aluminijski (elektroliza), PE Livarna (livarske zlitine) in družbo Talum Izparilniki, zelena skupina PE Rondelice, PE Livarna (gnetne zlitine) in družbo Talum Servis in inženiring, srebrna skupina pa PE Ulitki, družbo Talum Inštitut in PE Aluminijski (anode). Vsaka skupina je bila razdeljena še na tri podskupine, tako da je bilo skupaj devet skupin (po tri rdeče, zelene in srebrne).

Spremembo smo vpeljali zato, ker smo obiskovalcem želeli podrobneje predstaviti izbrano področje, hkrati pa tudi, da pot ogleda zanje ne bi bila prenaporna. Tudi naši strokovni delavci, ki so obiskovalcem podajali svoja znanja in informacije, so se tako posvetili le trem skupinam in ne devetim, kot je bilo v navadi v preteklih letih.

Obiskovalci iz vseh skupin so si ogledali tudi predstavitveni film o skupini Talum. Tako so dobili celovito sliko o dejavnostih in delovanju tovarne.

Z obiskom smo bili zelo zadovoljni. ■

December – mesec nasmehov

PRIPRAVILA: MATEJA HERGULA

FOTO: SPLET

Koliko ljudem ste se danes nasmehnil?

Mogoče se vam vprašanje zdi nekoliko nenavadno, pa niti ni tako zelo. December je. Veseli december, poln radosti, družinskih praznovanj, dobre hrane, objemov, smeha in poljubov. Okolica nas bombardira z velikokrat le navidezno srečo, kar nam morda celo vzbudi občutke, da si v tem času ne smemo dovoliti biti žalostni. December pa je za mnogo ljudi zelo boleč mesec, ko se na dan prikradejo občutki osamljenosti. Tudi z vse večjo priljubljenostjo preživljanja časa na socialnih omrežjih namesto med ljudmi je osamljenost vedno pogostejši pojav.

Kaj je osamljenost?

Osamljenost je subjektiven pojem – vsak jo dojema po svoje, nikomur pa ni posebej pri srcu in je lahko zelo škodljiva, pa se tega niti ne zavedamo. V eni izmed študij so pred kratkim odkrili, da družbena izolacija telesu ravno tako škodi kakor petnajst pokajenih cigaret dnevno ali alkoholizem. Zato se potrudite, da se ljudje, ki jih boste srečevali in se družili z njimi v decembru, zraven vas ne bodo počutili osamljene.

Kako lahko na to vplivate?

Z nasmehom. Ja, tako enostavno je. Ti se nasmehneš, jaz se ti nasmehnem nazaj. Ljudje smo bitja odnosov. V odnosih iščemo varnost, bližino, sprejemanje. S temi potrebami se rodimo, zato venomer stremimo k odnosom, k bližini. Za to, da se počutimo dobro in sprejeto, je lahko dovolj že iskren in pristen nasmeh sočloveka. Mi sami izberemo, kdaj in komu se bomo nasmehnil. Seveda pa pri nas nasmeh oziroma smeh vzbudijo tudi drugi. Lahko rečemo kar po domače, da je smeh nalezljiv, saj že zvok tujega smeha aktivira določen del v možganih, ki ga ne moremo nadzorovati.

Hormon sreče

Ko se gibamo v naravi, poslušamo glasbo, si privoščimo košček čokolade ali se samo nasmehnemo, ko smo torej srečni, se v našem telesu dogajajo zapleteni procesi. Sproščajo se hormoni sreče – endorfini, ki vplivajo na naše počutje.

Vrednost nasmeha

Nasmeh nas čisto nič ne stane, a da ogromno – s tem koristimo sebi in osrečimo tistega, ki mu nasmeh podarimo. Obogati tiste, ki jim je namenjen, ne da bi tisti, ki ga dajo, zaradi tega ostali brez česar koli. Nasmeh nam vzame samo trenutek časa, a lahko v spominu nekoga ostane za vedno. Nasmeha ne moremo kupiti, si ga izposoditi ali ga ukrasti. Najlepši nasmeh pa je seveda tisti, ki pride iz srca, saj se ponarejen nasmeh kaj hitro opazi. Prav tako lahko včasih z nasmehom povemo več kot s tisoč besedami.

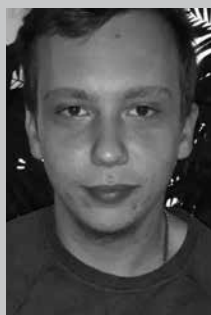
Zakaj ne bi bili vi razlog, da se danes nekdo nasmehne?

Morda so nekateri ljudje preveč utrujeni, da bi se nasmehnil, zato se vi nasmehnite njim, saj to več kot potrebujejo. Zakaj ne bi bili vi razlog, da se danes nekdo nasmehne?

V decembru vam želimo čim več nasmehov in sijaja v očeh. Zavedajmo se, da so ti trenutki naše pozornosti lahko za nekoga največje in najlepše darilo. □

Podmladek v aktivu krvodajalcev Talum

Krvodajalci od leve proti desni: Ariana Kozel, Timotej Širec, Mihael Kralj, Jernej Žunkovič, Branko Plavec, Leon Pernat, Robert Žveglja, David Kelenc, Alenka Kotnik, David Čuček, Sašo Hergula, Leon Topal, Denis Plajšman.

Hvala, ker darujete!

Življenje je potovanje, za katero nihče ne dobi zemljevida. Vsakdo potuje po svoje in si sprti riše svoj zemljevid. Vsaka risba je nov smerokaz za vse, ki hodimo po poteh življenja. Naj bo novo leto pot dobre volje, ljubezni in zdravja.

Naši letošnji krvodajalci, ki so si upali

Računovodstvo

Tanja Flajs
David Kelenc
Alenka Kotnik
Adriana Kozel
Alenka Sagadin

PE Ulitki

David Čuček
Sašo Hergula
Leon Topal
Rondelice:
Denis Flajšman
Branko Mlakar
Jože Pec

Talum Servis in inženiring

Mihael Kralj
Jernej Žunkovič
Livarne:
Timotej Širec
Robert Žvegla

PE Aluminij, elektroliza

Leon Pernat

PE Aluminij, anode

Branko Plavec

Mizarsko kleparska delavnica

Janez Zdovc

Darovalci v novembru (številka v oklepaju pove, kolikokrat je posameznik doslej že daroval kri):

Jože Bezjak (72)
Srečko Horvat (15)
Andrej Pulko (11)
Tomi Lendero (26)
Janko Moravec (51)
Miran Ritonja (72)
Zlatko Intiher (53)
Davorin Lubej (53)
Robert Gajser (33)
Bojan Jelen (31)
Jože Premzl (55)
Drago Smolinger (47)
Boris Toličič (21)
Andrej Golob (34)
Marko Horvat (9)
Uroš Mohorko (10)

Dragica Leskovar (64)
Jožica Junger (23)
Marijan Pernek (57)
Filip Muhič (8)
Mihael Kirbiš (14)
Majda Turk (37)
Darko Kornet (15)
Franjo Levstik (8)
Marjan Križanec (22)

Krvodajalci, ki so kri doslej darovali do petkrat:

Vincenc Perdan (5)
Domen Terbuc (4)
David Čuček (3)
Boštjan Emeršič (3)
Žiga Bezjak (3)
David Kelenc (2)
Denis Godec (2)
Tanja Flajs (2)
Alenka Kotnik (2)
Adriana Kozel (1)

Podmladek v aktivu krvodajalcev Talum

Krvodajalci od leve proti desni: Tanja Flajs, Branko Mlakar, Jože Pec, Alenka Sagadin, Janez Zdovc.

Aludoživetje v Parku pod tisočerimi zvezdami

Občina Kidričevo se je letos odločila, da k projektu Park pod tisočerimi zvezdami povabi podjetje iz lokalnega okolja. K sodelovanju je tako povabila družbo Talum in kmalu so se začele rojevati ideje, kako v parku sredi Kidričevega ustvariti za obiskovalce prijetno praznično vzdušje ter katere dogodke ponuditi, da bi privabili čim več ljudi.

ALEKSANDRA JELUŠIČ

ILUSTRACIJE: NATAŠA GREGORIČ

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Praznični decembrski program je tako začel dobivati svojo podobo, prireditve pa je občina v sodelovanju s podjetjem Talum zapisala v dopadljivo brošuro, ki so jo natisnili v 3000 izvodih. Talumovci ste jo lahko v tiskani ali virtualni obliki že prelistali.

Osrednji lik parka je Zvezdna vila, ki je tokrat k sebi povabila Aluminka, Talumovo maskoto, ki je med otroki že precej znan in priljubljen lik.

Park pod tisočerimi zvezdami se je odprl v petek, 1. decembra, ko sta Marko Drobnič, predsednik uprave Taluma, in Anton Leskovar, župan občine Kidričevo, ob pomoči Zvezdne vile in Aluminka simbolično prerežala trak. S tem se je uradno odprlo tudi drsališče. To pa še ni vse. Poleg glasbenega programa in drugih likov (palčki, vile, muca Copatarica ...), ki so popestrili dogajanje, se je v zgodbo vmesal še umetnik Tomaž Plavec, ki je sredi ledu iz aluminijaste žice naredil velikansko aluminijasto jelko, otroci pa so jo okrasili. Jelko so nato dvignili in jo na ogled postavili ob robu drsališča, osrednji del parka pa krasijo velikanske aluminijaste krogle.

Od 1. decembra pa vse do danes se je v Parku pod tisočerimi zvezdami zvrstila že lepa vrsta raznolikih dogodkov, nekaj pa jih je še pred nami. Če še niste pokukali v park, potem vam predlagamo, da prelistate brošuro in se odpravite aludogodivščini naproti

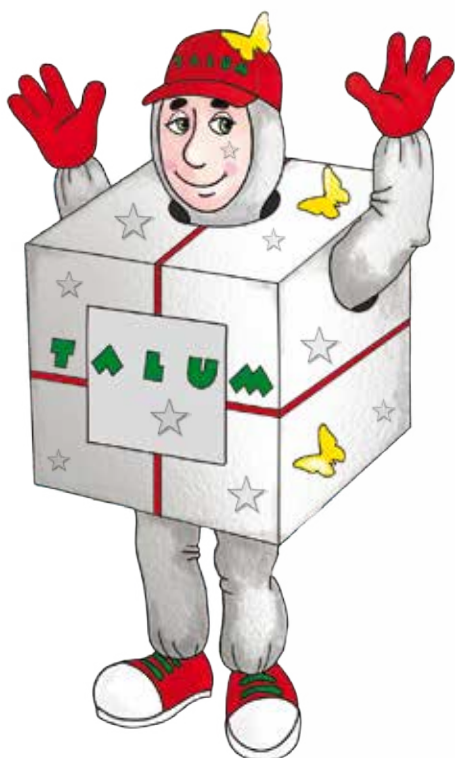
(bit.do/Talum_Zvezdni-park).■

Zvezdna vila

Zvezdne vile so navadno oblečene v modre ali srebrne obleke, tiste bolj navihane, ki so jih za kazen poslali na Zemljo, ker si niso hotele česati srebrnih las, pa imajo rdeče obleke. Tako je tudi Zvezdna vila v Parku pod tisočericimi zvezdami prišla samo zato, da bi osrečila otroke. In če ji bo uspelo, bo po praznikih znova lahko odletela v nebo in vam svetila od tam. Še prej pa bo Zvezdna vila srečala Aluminka, ki je čisto malo zagledan vanjo. In Aluminko bi jo rad prepričal, naj ostane z njim v deželi sijočega aluminija in spozna Božička, Miklavža in vse otroke in še tiste odrasle, ki bodo v prazničnem času obiskali park.

Zvezdna vila v Parku pod tisočericimi zvezdami tokrat gosti Aluminka.

Ilustrirala Nataša Gregorič

Aluminko se predstavi

Kako navihan je Aluminko in kaj vse se uči v šoli, ali rad brca žogo, igra kitaro, bere pravljice in ločuje odpadke ...? No, vse to boste morali povprašati kar njega! Z veseljem bo vas, fante, pocukal za brke, ki vam še niso zrasli (pa saj vam še bodo), prijateljsko vam bo udaril v desno dlan, vas, dekleta, pa bo povlekel za čopke in kite ter hitel pripovedovati skrivnosti o lahkotni kovini, ki tokrat v naselju Kidričevo krasí Park pod tisočericimi zvezdami.

Veselim se snidenja ...

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

Alojza Krajnca

iz Turniške ulice 5 na Ptuju,
upokojenca družbe Talum,

se iskreno zahvaljujemo sindikatu družbe, godbeniku za odigrano melodijo slovesa ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Slovar tujk

GREGOR JURKO

FOTO: ARHIV TALUMA

Ko pride človek prvič med ljudi, se mora najprej naučiti »z žlico jesti«, da lahko normalno funkcionira v družbi. Podobni izzivi vas čakajo, ko prvič nastopite službo in se srečate z izrazi, ki jih prej niste imeli priložnosti spoznati. Vsaka dejavnost ima svojo specifično, vsak poklic ima svojo govorico

– tako imenovani poklicni žargon, ki je zanimiv in uporaben samo za določeno skupino ljudi, ki opravljajo isto delo, za ljudi iz druge stroke pa so te strokovne besede praktično nerazumljive.

Svojo govorico imajo bančniki, medicinci, gledališčniki, politiki, športniki, rudarji, mehaniki, seveda imamo svojo govorico tudi talumovci – a naša govorica je zaradi pestrega števila dejavnosti zelo raznolika. In ker je ena od naših vrednot tudi sodelovanje, brez medsebojnega razumevanja pa ne bomo mogli sodelovati, se spodobi oziroma je nujno, da poizkusimo narediti en tak mini slovarček izrazov, ki so lastni samo našemu podjetju. Laže se bomo razumeli, laže bomo sodelovali (ena od vrednot!), laže bo leva noga vedela, kaj počne desna v trenutku, ko bi obe morali iti vstric, v svetlo prihodnost. In nenazadnje nas bo

laže razumela tudi okolica. Recimo, da s 25.000 tonami *hlebčkov* nismo največja pekarna na Balkanu in da odkup *šrota* ne pomeni, da nam lahko prodate zmleto koruzo ali avtomobile negermanskega izvora. Tudi nismo nobena lepota klinika, saj zaradi naše *površinske obdelave* ne boste videti lepši in mlajši, prav tako nas ne kliče, ko potrebujete večjo *trdoto* in *raztezek* na svojem komadu, razen če je ta iz *lahke kovine prihodnosti*. Za to pa smo strokovnjaki. Tudi dejstvo, da lahko pri nas izbirate med različnimi *dolžinami* in *premeri*, bi moralo razveseliti samo tiste, ki se ukvarjajo z nabavo drog.

Če bi želeli vso terminologijo stlačiti v naš mesečnik, bi ga morali spremeniti v tednik (hm, ideja ni slaba) in tem strokovnim terminom nameniti vsaj pol številke revije. Ja, toliko je tega. Namen tega zapisa je samo, da se skromno dotaknemo bogate zakladnice naših izrazov in da pokažemo na nujnost izdelave »šumarskega« slovarja. Brez slovarja še malice ne boste znali naročiti (spomnimo se *fabričke emulzije z ostružki* in *sadnega roll bonda* na dnevu inovativnosti), kaj šele, da bi mojstru predelavcu znali podati v roke *faznbrifer*, *rorange* ali *fleks*, ko vas mojster da prvič na *ringšpil*. Očitno potrebujemo poleg strokovnega slovarja še slovar domačih izrazov.

Pr eden pa ustanovimo delovno skupino za novi slovar, spremenimo poslovnik, organizacijske predpise in navodila za delo, in še preden odpremo projekt, izdamo zadolžitveni list in evidenco o usposabljanju in opravimo posvet na svetu delavcev, svetu zaposlenih in pri sindikatu, pogledjmo področja, ki bi jih bilo vredno obdelati. Gotovo spadajo v slo-

var splošni pojavi, kot so recimo *dislokacija* (ko smo nekaj naročili, pa nihče ne ve, kje to je), *kondenzacija* (ko se neke nabira voda, pa nihče ne ve, zakaj), *absorbicija* (ko se nekaj polije in je treba popivnati), *aklimatizacija* (ko te prestavimo v novo okolje in ti dajo leto dni mir), *digitalna transformacija* (ko pritisneš enter in se nič ne zgodi in bi najraje transformiral videz oseb in delovnih sredstev v bližini).

Gotovo potrebujemo tudi poglavje o snoveh, kamor spadajo kemični elementi in spojine. Metalurgija pozna ogromno spojin z eksotičnimi imeni, kot so recimo *ferit*, *martenzit*, *bimetal*, razni *oksidi*, *fukalit* (ne smejte se, gre za redki *kalcij-silicijev karbonat*), da ne omenjamo *žliti*, *predžliti* in *legirnih dodatkov*. Gradiva je za celo knjigo!

Gotovo potrebujemo tudi poglavje o delovanju, da bodo naši novi sodelavci spoznali, kaj je *spektrometrija*, kaj je *ulivanje*, *stiskanje*, *štančanje*, *izbijanje jeder*, *hladno in toplo valjanje*, zagotovo bo potrebno tudi poglavje o poimenovanju naprav in delov naprav, da bomo vsi vedeli, kaj je to *glama*, *jedrovnik*, *magmasoft*, *CNC*, *kompresor*, *lopata*, *svinčnik*, *radirka*, *elektroliza*, *pisarniška sponka*, *šmerokaz*. Na uporabo slednjega marsikdo pozabi, ko prihaja v službo ali se odpravlja domov.

Nenazadnje v naš slovar spadajo tudi globalno moderne besede, ki vse bolj prodirajo v slovenski prostor, kot so denimo *konfekcioniranje*, *pozicioniranje*, *prezentiranje*, *božičnica*, *pragmatizem*, *kompetence*, *višqualizacija* in podobno. Če zajamemo še filozofske skovanke, kot je recimo *duša naše biti*, pa bi v našem slovarju morali imeti že skoraj vse. Toliko, kot *zmoremo skupaj*, torej. ▣

											VOZ ZA PREVOZ TOVORA	JAPONSKI SMUČARSKI SKAKALEC (TAKANOU)	NENAVADNA IZREDNA LEPOTA (ZASTAR.)	PRIPADNIK ARIJSKE RASE							
										SLOVENSKA SLIKARKA (NADA, 1952)											
										NEKDANJI TRGOVEC Z MOKO											
										STEPNO LJUDSTVO, OBRI											
										MESTO V BOSNI, OB REKI BOSNI											
										KOBILJI MLADIČ											
										ANGLEŠKA PIVNICA											
											ALBERT CAMUS										
											OB-METAVANJE S KEPAMI										
SESTAVIL: JANKO ŠEGULA	SKOPLJEN ŽREBEC (KNJIŽ.)	VRSTA TKANINE, ŽIDA, SVILENA NIT	IME PREBIVALCA PO KRAJU, DOMAČIN	JAPONSKA DRUŽABNA IGRA S KAMENČKI	RUSKO ŽENSKO IME, ANA-STAZIJA	ŽLAHTNI PLIN (No)	PREBIVALKE IRSKE	MATERIJLA, SNOV (KNJIŽ.)	RUSKI VLADAR, KNEZ V NOVGORODU DIVJA MAČKA				PREBIVALEC DANSKE	NRAVOSLOVJE, NAUKA O MORALI							
MODRA MISEL: KVINT HORACIJ																					
AVTO-POPRAVLJALNICA											UDOBNO OBUVALO ZA DOMA										
FRIDOLIN				OJDIPOVA MATI IN ŽENA V GRŠKI MIT. ROBERT LEE							ITALIJANSKI PIŠEC (PIETRO)										
SLOVENSKI IGRALEC (1934-2012)									NJORKA			OKRNELOST									
OCENA ENA V ŠOLI, ŠUS, ENKA (NAREČNO)					KARMEN STAVEC	OBMOČNA ENOTA	NOVO MESTO	SIMONA VODOPIVEC	TON F, ZVIŠAN ZA POLTON		FIŽOLOVKA (NAREČ.)										
																TRETJA BEETHOVNOVA SIMFONIJA	DIREKTOR VITALA d.o.o. (VLADO)				
																JUNAŠKA PESNITEV					
																JAMA Z ILOVICO					
										TALUM	IT. AVTOMOBILSKI KONSTRUKTOR FERRARI	NASELJE V OBČINI VOJNIK ANGLEŠKA PISATELJICA (VICTORIA)							REKA NA PELOPONEZU, EVROTAS ZARODNA SNOV		
										EDO HOČEVAR				ŽELJKO IVANEK			ŠKARJASTA TEHNIKA SMUČARSKEGA SKAKALCA				
										MAJHEN NOŽ, NOŽEK, NOŽIČ				RAŽENJ			GLIKOZID V TEMNEM GROZDJU, ENIN OSNOVNA ŠOLA				
										VRSTA METULJA, SENOŽETNIK											
										ZADNJE PREDIVO, TULJE					GOVOREC ŠTEKAVSKEGA GOVORA						

SLOVARČEK: EROICA - tretja Beethovnova simfonija, HOLT - angleška pisateljica (Victoria), MADŽARAC - slovenska slikarka (Nada), OENIN - glikozid v temnem grozdu, enin, RURIK - ruski vladar, knez v Novgorodu, SOCKA - naselje v občini Vojniki, ZANI - italijanski pisec (Pietro).

ZABAVA OB KONCU LETA

Sindikata in vodstvo družbe Talum
vabita vse zaposlene na druženje ob koncu leta

**v petek, 22. 12. 2017, z začetkom ob 15. uri
v restavraciji Pan**

Ob hrani in pijači nas bosta zabavala
skupina Victory

in

stand up komik Jan Kreuzer

Vabljeni!